

1

2

3

4

5

Modul 5

Financiranje digitalne transformacije na področju kmetijstva

Partnerji

Wissenschaftsinitiative
Niederösterreich

Science Initiative Lower Austria

Moduli

1. Uvod v digitalizacijo na področju kmetijstva
2. Digitalne veščine in orodja na področju kmetijstva
3. Upravljanje kmetijstva v digitalni dobi
4. Ekonomske vrednostne verige v digitalni dobi na področju kmetijstva
5. Financiranje digitalne transformacije na področju kmetijstva

Učni cilji modula 5

Po zaključku tega modula boste:

- ✓ razumeli raznolikost finančnih inštrumentov,
- ✓ razumeli, da v okviru inovacijskih verig obstajajo različne možnosti financiranja,
- ✓ prebrali več o izbranih priložnostih za financiranje vaše aktivnosti/projekta na področju digitalizacije kmetijstva,
- ✓ razumeli učinek in zahteve različnih finančnih mehanizmov.

Enota 1

Finančne potrebe v okviru inovacijskih verig – od raziskav do inovativnega produkta/storitve

Cilji

- ✓ Razumete pomen inovacij in elemente inovacijske verige
- ✓ Razumete elemente poslovnega okolja, v katerem se inovacije zgodijo
- ✓ Razumete izzive pri prepoznavanju pravih virov financiranja v različnih fazah inovacijske verige

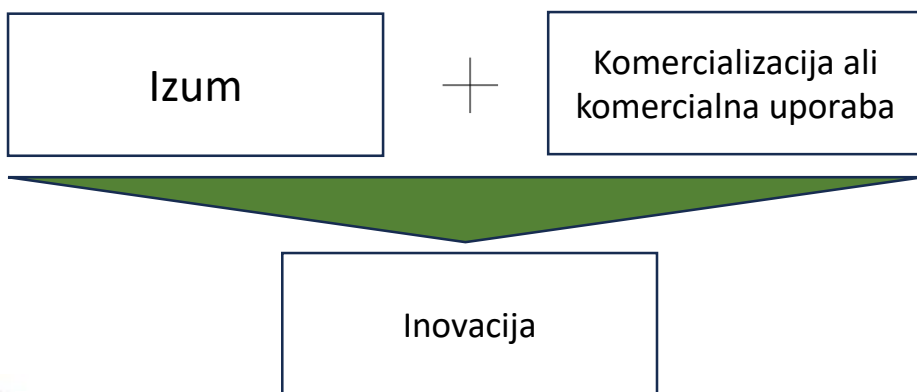

Kaj je Inovacija?

“Inovativnost – sposobnost, da ustvarjate in dosegate ekonomsko vrednost zaradi izumov”
Business Week, Financiranje inovacij vs. Upravljanje inovacij

„Izum“ in „inovacija“ sta povezana termina, ki pa imata drugačna pomena v kontekstu kreativnosti, razvoja in progressa:

Od izuma do inovacije

Izum:

- Izum je ustvarjanje novega izdelka, procesa, tehnologije ali ideje, ki prej ni obstajala
- Izum lahko nastane neodvisno od drugih procesov, tako da ni nujno, da vodi k praktični uporabi ali komercializaciji
- Vključuje nekaj novega in izvirnega.
- Izumi obsegajo vse od fizičnih predmetov ali abstraktnih konceptov.
- V ospredju je ustvarjanje nečesa novega, ne glede na to, ali ima praktično uporabo in tržno vrednost

Inovacija:

- Inovacija je tesno povezana z vpeljavo inovacij ali idej na trg in njihovo uporabnostjo, vrednostjo in pomembnostjo za družbo
- Inovacija vključuje tako uporabo že obstoječe ideje, izdelka ali procesa, kot tudi njihovo izboljšavo, spremembo ali prilagoditev, s katero pridobite dodatno vrednost oz. naslovite specifično potrebo.
- Pogosto zahteva uporabo kreativnega procesa za izboljšanje ali preoblikovanje obstoječega koncepta.
- Inovacije so lahko manjše ali bolj radikalne (temeljni premiki oz. preboji).
- V ospredju so ideje, s katerimi se lahko ustvari praktične rešitve ali izboljšave za širši učinek po celem svetu.

Primer izuma na področju kmetijstva

Primer izuma na področju digitalnega kmetijstva je npr. **zelo učinkovit in natančen avtomatiziran sistem za odkrivanje rastlinskih bolezni, ki uporablja napreden računalniški vid in algoritme strojnega učenja .**

Tak sistem je v prototipni ali poskusni fazi in kaže obetavne rezultate v nadzorovanih okoljih ali pri poskusih v majhnem obsegu. Vendar pa še niso bili izvedeni vsi potrebni koraki za njegovo komercializacijo, pod to pa spadajo množična proizvodnja, pridobitev vseh dovoljenj in lansiranje na trg.

Rezultate raziskav na tem področju med letoma 2015 in 2022 si lahko v angleškem jeziku preberete na:
<https://www.frontiersin.org/article/s/10.3389/fpls.2023.1158933/full>

Primer inovacije na področju kmetijstva

Primer **inovacije** na področju digitalnega kmetijstva je uporaba **avtonomnih dronov, opremljenih z multispektralnimi kamerami za natančno spremljanje pridelka** .

V tem primeru kmet uporablja drone, ki letijo nad polji in zajemajo slike visoke ločljivosti v različnih valovnih dolžinah. Multispektralne kamere lahko zaznajo specifične indikatorje o zdravju rastlin, kot sta raven klorofila ali pomanjkanje vode, ki nista vidna s prostim očesom. Te podatke je treba obdelati s specializirano programsko opremo, ki ustvari podrobne zemljevide področij, ki so lahko potencialno problematična.

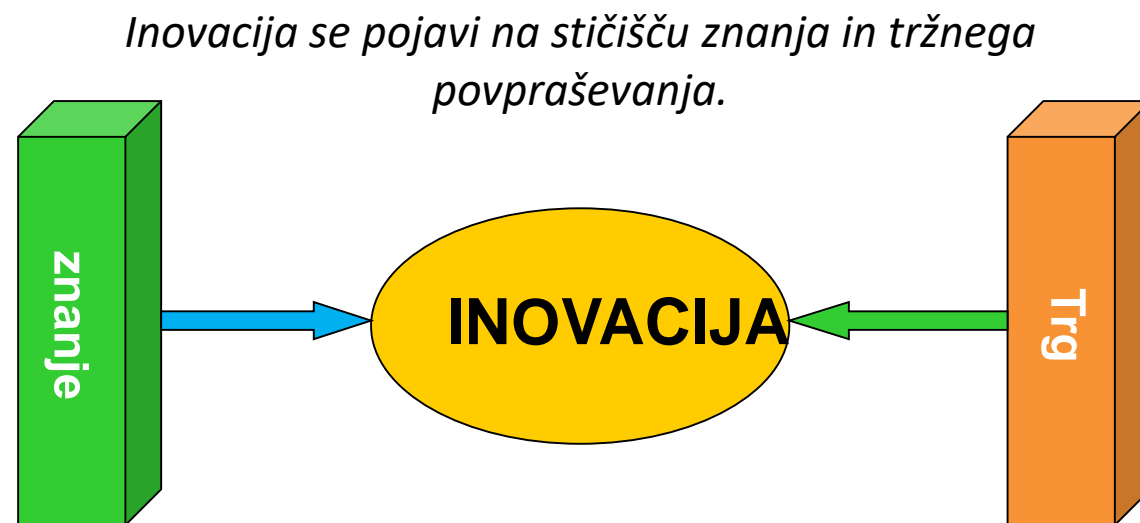
Z uporabo te tehnologije lahko kmet:

- ugotovi stresno izpostavljenost pridelka,
- optimizira uporabo gnojil,
- spremlja vzorce rasti,
- načrtuje natančno namakanje,
- ustvari zemljevid s priporočili za posebne ukrepe ali posege na specifičnih natančnih lokacijah na polju,
- sprejema odločitve na podlagi podatkov in optimizira uporabo surovin.

Inovacijska povezava ...

Če povzamemo ...

- Izum je ustvarjanje nečesa novega. Izum je lahko osnova za inovacijo.
- Inovacija je postopek izboljšanja oz. prilagoditve obstoječe stvaritve, kar ima za posledico praktično uporabo na trgu in večje spremembe tudi pri izvajanju drugih procesov in opravil.

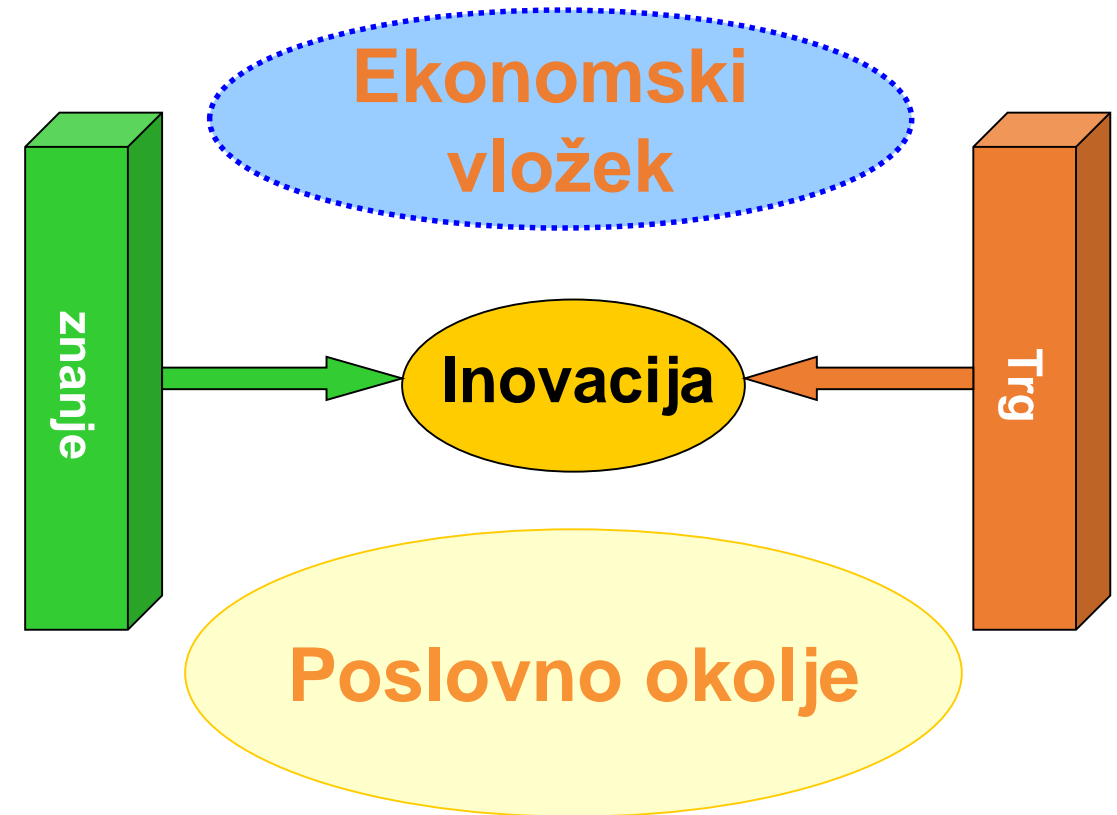

Inovacije so pogosto nadgradnja izumov in ustvarjajo oprijemljive koristi na različnih področjih in uporabno vrednost na različnih tržnih segmentih.

... potreba po podpori ...

Če boste želeli izume spremeniti v inovacije in jih uporabiti na trgih, boste potrebovali:

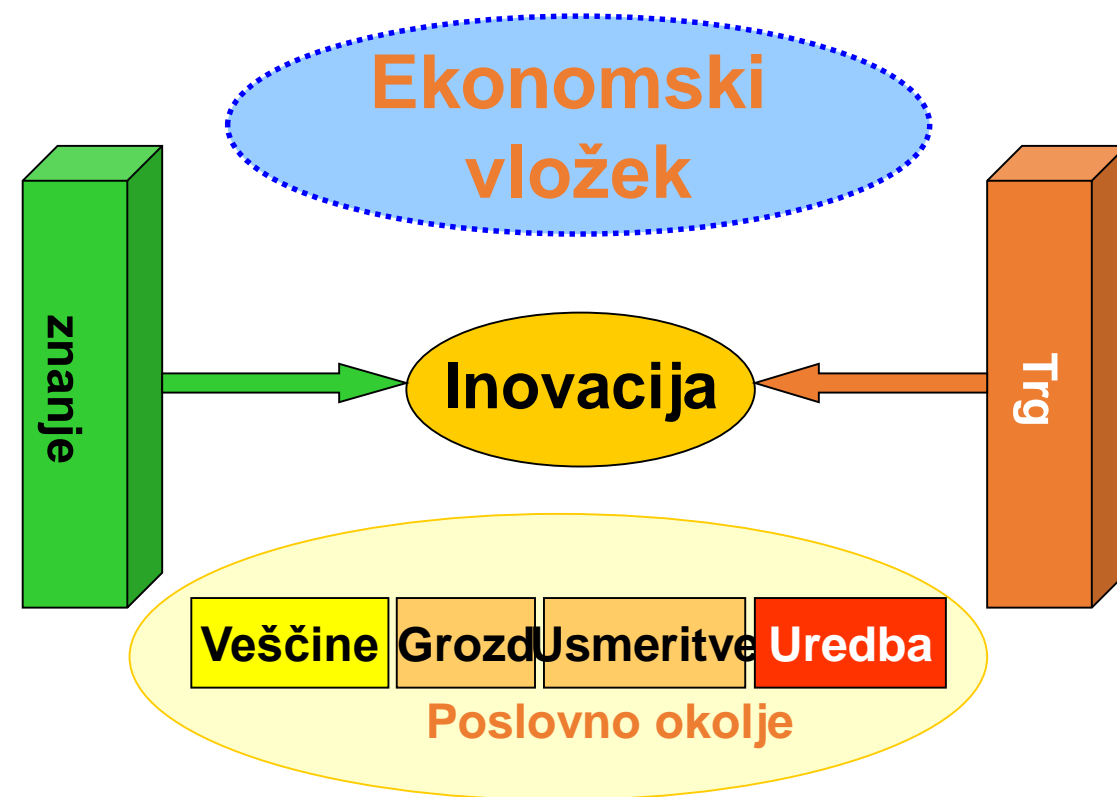
- ugodno **poslovno okolje** ter
- ustrezne finančne vire in podporo kot **ekonomski vložek**.

... in podporni elementi

Za **uspešno in spodbudno poslovno okolje** so potrebni tudi naslednji elementi:

- Razvoj **veščin**, ki so potrebne za uporabo inovacij pri delu.
- Vključevanje deležnikov iz različnih vrst **grozdov**, npr. tehnoloških, inovacijskih ali tržnih grozdov;
- Podporno okolje **zakonov in usmeritev** ter
- **Uredbe**, ki spodbujajo inovacije

Primeri elementov, ki prispevajo k ugodnemu poslovnemu okolju v kmetijstvu

- **Razvoj veščin za uporabo inovacij:** Ponudba programov usposabljanja in delavnic za kmete in kmetijske strokovnjake o tem, kako učinkovito sprejeti in uporabiti inovativne tehnologije in prakse. To lahko vključuje delavnice o tehnikah preciznega kmetijstva, metodah trajnostnega kmetovanja in naprednem delovanju strojev.
- **Sodelovanje s grozdi na področju tehnologije, inovacije in trženja:** Na področju trajnostnega kmetijstva se lahko kmetijska zadruga vključi v partnerstvo z lokalno raziskovalno institucijo, da bi testirala in razvila nove tehnike ekološkega kmetovanja ali sodelovala z lokalnimi restavracijami in trgovinami z živili ter tako vzpostavila neposredni prodajni kanal svežih pridelkov za potrošnike.
- **Spoštovanje regulativnih okvirov:** Ustvarjanje in uveljavljanje zakonov in usmeritev, ki zagotavljajo jasno podporno okolje za kmetijske inovacije. To lahko vključuje zakone v zvezi s pravicami intelektualne lastnine, standarde kakovosti, davčne spodbude za raziskave in razvoj ter zakone, ki spodbujajo konkurenčen in inovativen trg.

Inovacijska povezava v praksi

Ekonomski vložek boste potrebovali za:

- **organizacijo** vpeljave in uporabe inovacije;
- **upravljanje**,
- ustvarjanje **ekipe** za različne vodstvene in delovne ravni,
- **finance**.

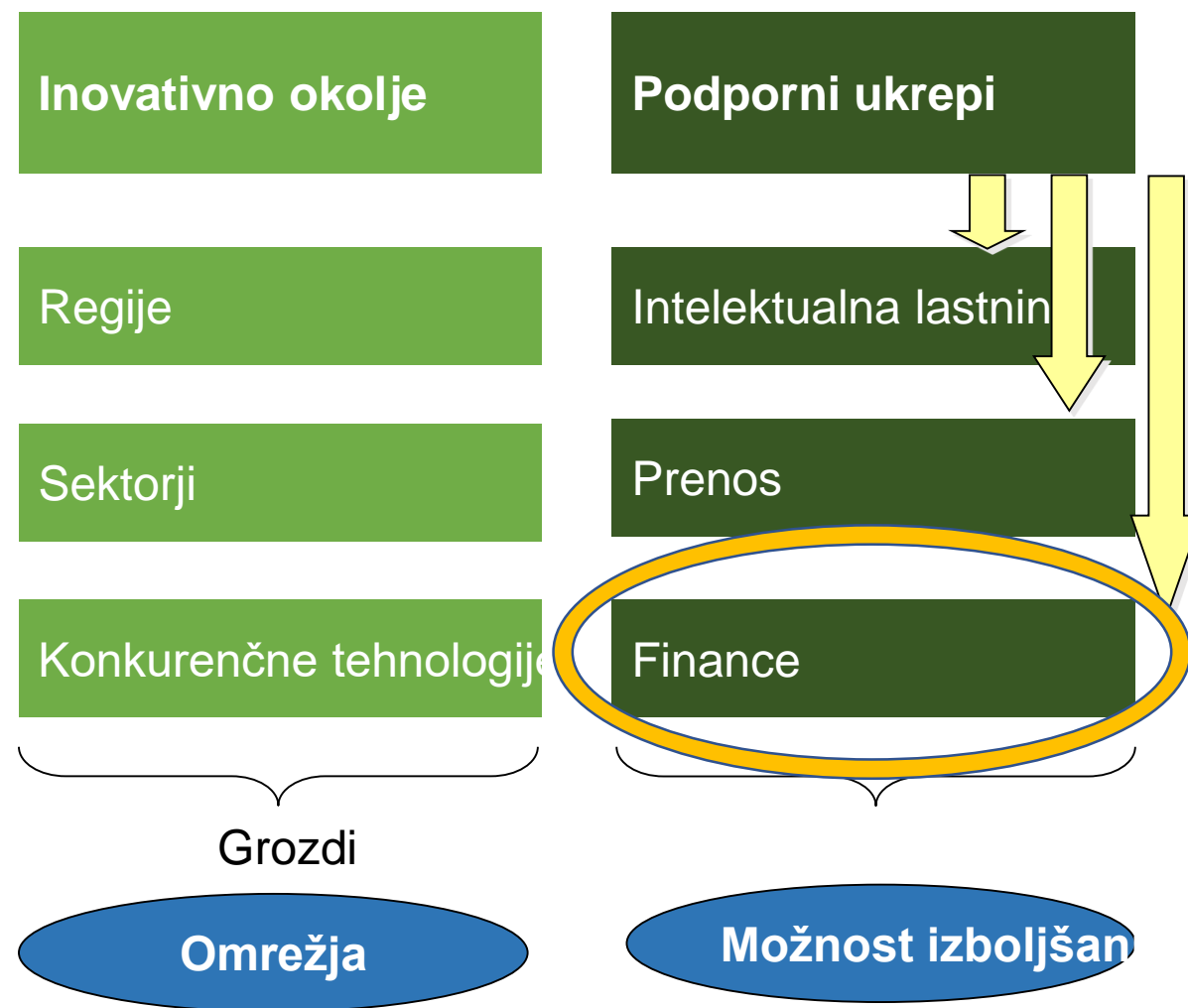
Primer ekonomskega vložka na področju kmetijstvu: uvedba sistema preciznega kmetijstva na kmetiji

- **Organizacija vpeljave in uporabe inovacije:** Vključuje vzpostavitev namenske ekipe ali oddelka, ki prepozna primerne tehnologije, nadzira izvajanje ter njihovo učinkovito uporabo na kmetiji.
- **Upravljanje:** Za vpeljavo inovacij na kmetiji so potrebni usposobljeni vodje. Odgovorni so za določanje strateških ciljev, razporeditev virov in spremljanje napredka pri vpeljavi preciznega kmetijstva
- **Ekipe na različnih ravneh upravljanja in izvajanja dela:** Potrebno je usposabljanje zaposlenih in delavcev na kmetijah ter vodij za učinkovito uporabo tehnologij preciznega kmetijstva s čimvečjim izkoristkom.
- **Finance :** Potrebne so naložbe v tehnologije preciznega kmetijstva, kot so GPS-vodena oprema, brezpilotna letala in specializirana programska oprema. Poleg tega nastanejo dodatni stroški za vzdrževanje, usposabljanje in morebitne nadgradnje ali razširitve sistema.

Gospodarski vložek v inovacije

Ko govorimo o **ekonomskem vložku v tehnološki prenos in inovacije**, pravzaprav mislimo na **denar in stroške**, ki so del različnih korakov, kot so ustvarjanje, vpeljevanje in sledenje novim tehnologijam.

Natančen pregled teh dejavnikov je zelo pomemben za **organizacije**, saj lahko tako sprejemajo pametne odločitve o prednostih in morebitnih pomanjkljivostih vpeljave novih tehnologij v različne sektorje, vključno s kmetijstvom.

INOVACIJE V DIGITALNEM KMETIJSTVU

Kaj so inovacije v digitalnem kmetijstvu?

Podnebne spremembe, izguba biotske raznovrstnosti, zdravstveni problemi, dostop do hrane in lakota so med glavnimi izzivi našega časa. Kmetijska podjetja in kmetje morajo na novo definirati, kako lahko prinesejo dodatno vrednost strankam, partnerjem in ostalim prebivalcem. Potrebujejo inovativne rešitve.

Z digitalizacijo postane kmetijstvo bolj učinkovitejše in produktivnejše, hkrati pa odpiramo priložnosti za ustvarjanje dodatne vrednosti z razvojem svežih izdelkov, novih storitev in novih poslovnih modelov.

Način razvoja uspešnih inovacij se je spremenil. Dogaja se namreč hitreje, vključuje širši nabor disciplin, spodbuja pa ga tržno povpraševanje.

kliknite!

Kaj so inovacije v digitalnem kmetijstvu?

Podnebne spremembe, izguba biotske raznovrstnosti, zdravstveni problemi, dostop do hrane in lakota so med glavnimi izzivi našega časa. Kmetijska podjetja in kmetje morajo na novo definirati, kako lahko prinesejo dodatno vrednost strankam, partnerjem in ostalim prebivalcem. Potrebujejo inovativne rešitve.

Z digitalizacijo postane kmetijstvo bolj učinkovitejše in produktivnejše, hkrati pa odpiramo priložnosti za ustvarjanje dodatne vrednosti z razvojem svežih izdelkov, novih storitev in novih poslovnih modelov.

Način razvoja uspešnih inovacij se je spremenil. Dogaja se namreč hitreje, vključuje širši nabor disciplin, spodbuja pa ga tržno povpraševanje.

kliknite!

Inovacije v digitalnem kmetijstvu se nanašajo na uporabo najsodobnejših digitalnih tehnologij in pristopov, ki temeljijo na rabi podatkov na področju kmetijstva s ciljem izboljšanja produktivnosti, trajnosti in splošne učinkovitosti.

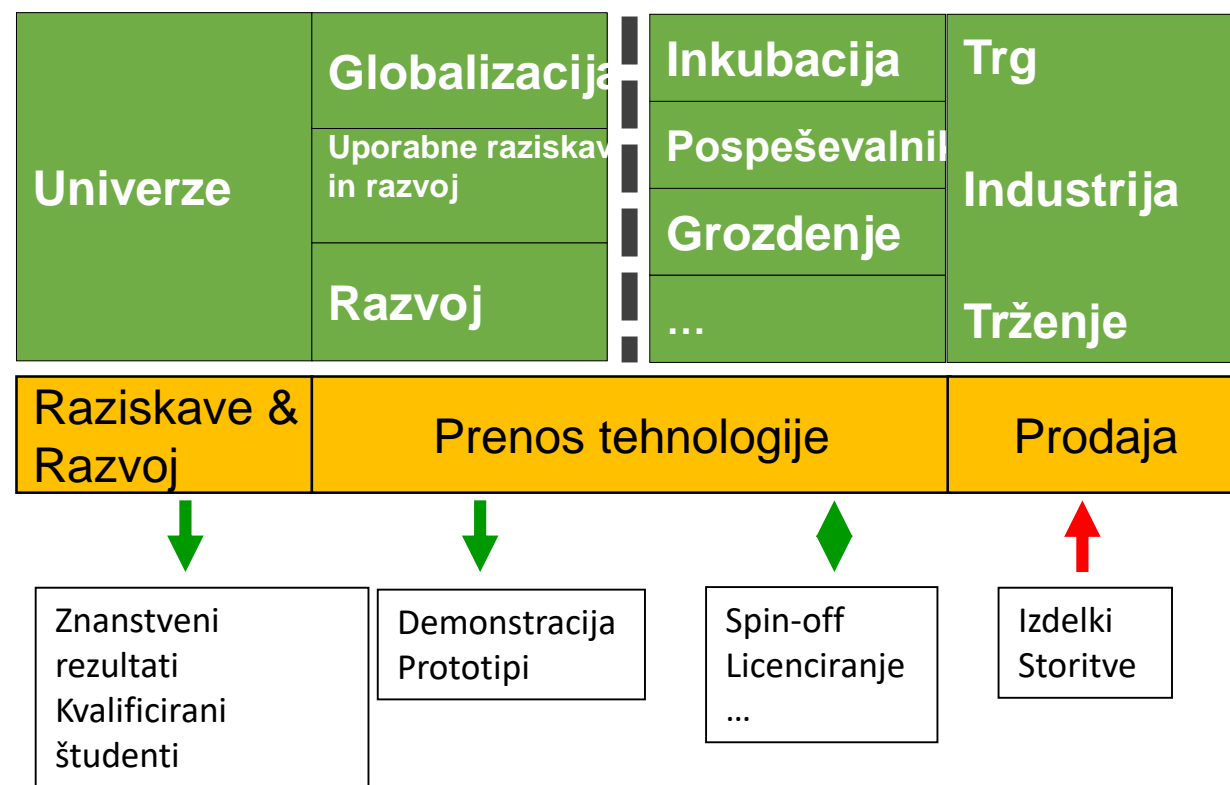
Veriga ustvarjanja vrednosti

klinknite

Inovacije, ki omogočajo digitalizacijo kmetijskega sektorja, najdemo po vsej inovacijski verigi (glej sliko desno).

Prej ko se inovativne tehnologije pojavijo v tej verigi ustvarjanja vrednosti, nižja je *zrelost* (= raven tehnološke pripravljenosti).

Nižja kot je zrelost, več podpore in financiranja izpeljave inovacije je potrebnih, da jo lahko prepoznamo kot inovacija na področju izdelkov, procesov ali storitev.

Inovacijska veriga »od raziskav do trga« © INI-Novation

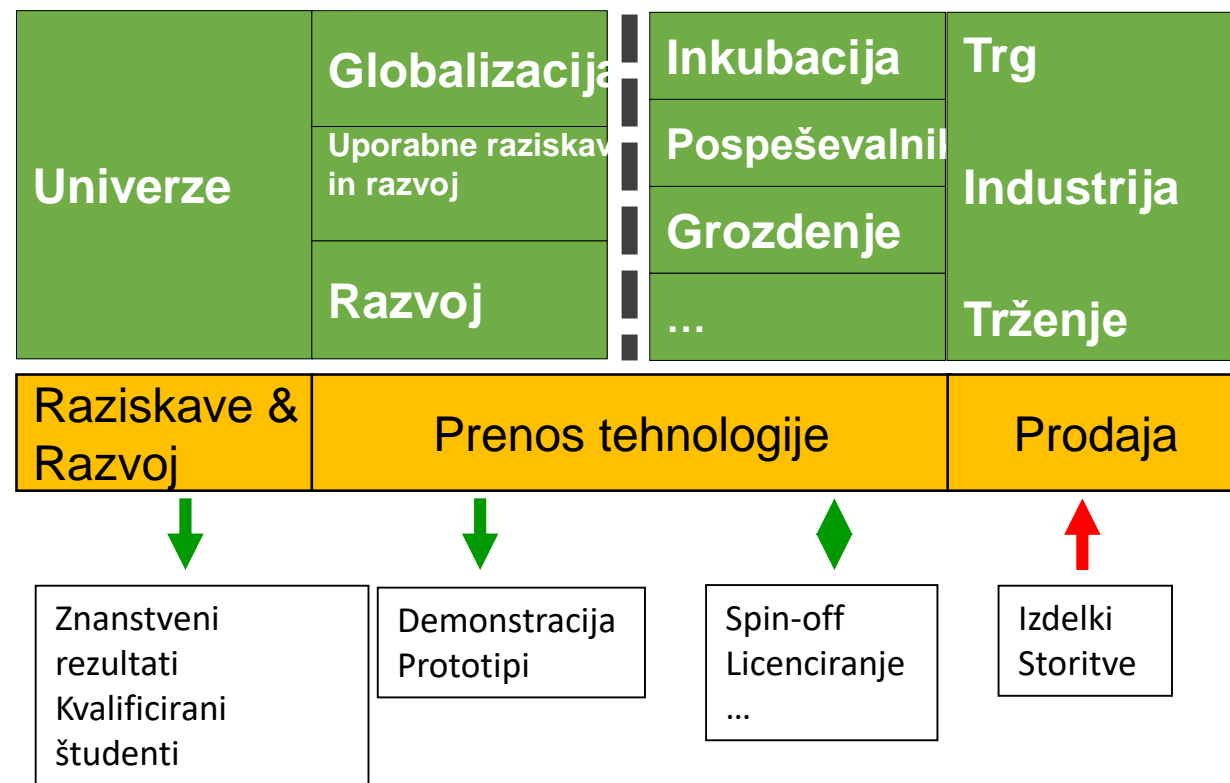
Veriga ustvarjanja vrednosti

klinknite

Inovacije, ki prihajajo iz sektorja, na sliki desno Prej ko se i verigi ustva raven tehn Nižja kot je izpeljave in prepoznam procesov a

Veriga ustvarjanja vrednosti vključuje vse korake in dejavnosti, ki prispevajo k vrednosti, preden je izdelek ali storitev pripravljena za to, da jo sprejme ali uporabi končni uporabnik. To vključuje stopnje, kot so raziskave, razvoj, proizvodnja, promocija, distribucija in podpora strankam.

Morda boste slišali tudi podobne izraze, kot so „vrednostna veriga“, „inovacijska veriga“ ali „dobavna veriga“, ki se osredotočajo na nekoliko drugačne vidike tega procesa.

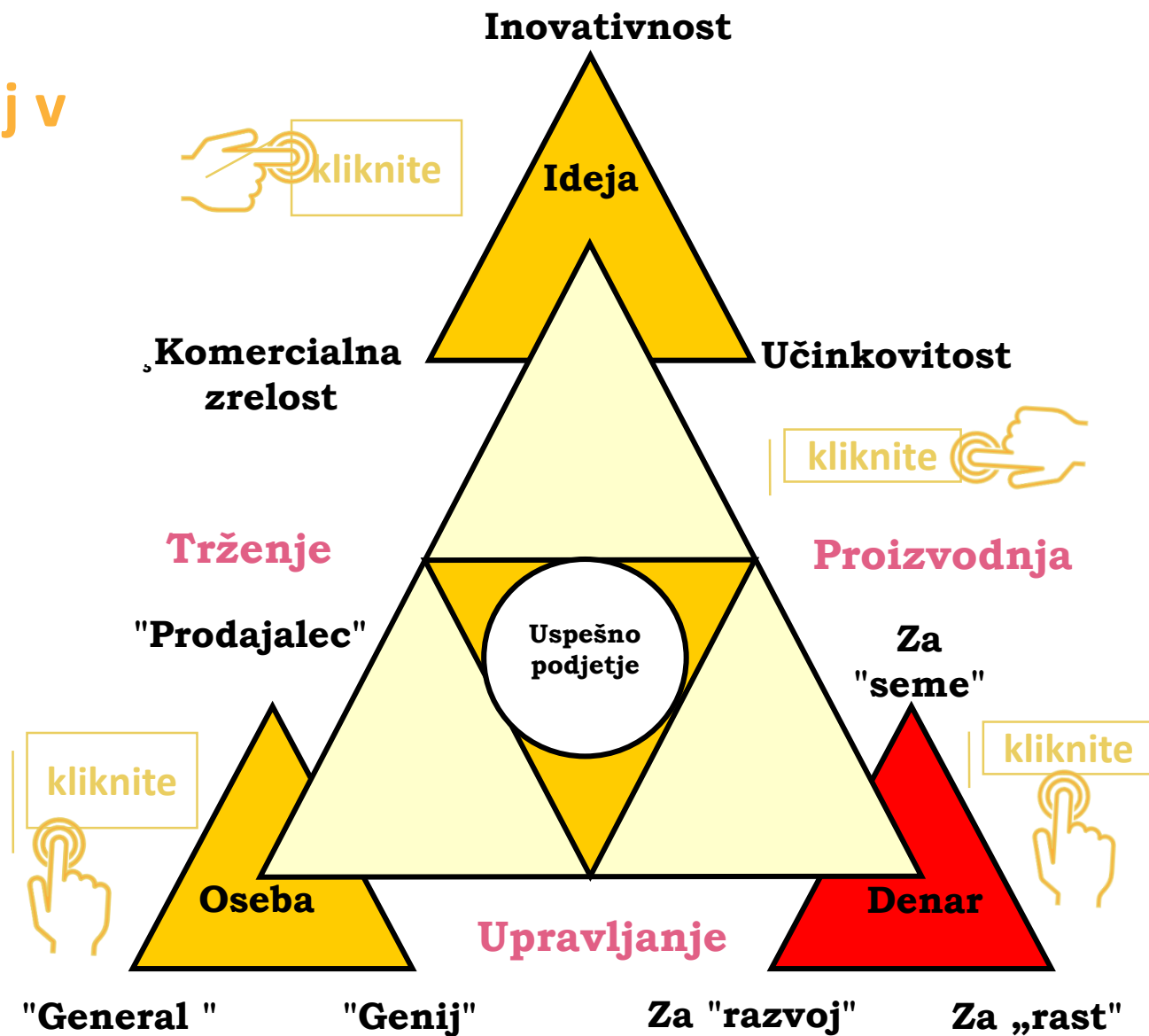

Inovacijska veriga »od raziskav do trga« © INI-Novation

Magični trikotnik za vodenje inovacij v digitalnem kmetijstvu

Akterji v procesu vodenja inovacij v kmetijstvu morajo zagotoviti rešitve in razumeti ter nadzorovati občutljiva ravnovesja med naslednjimi ključnimi deležniki:

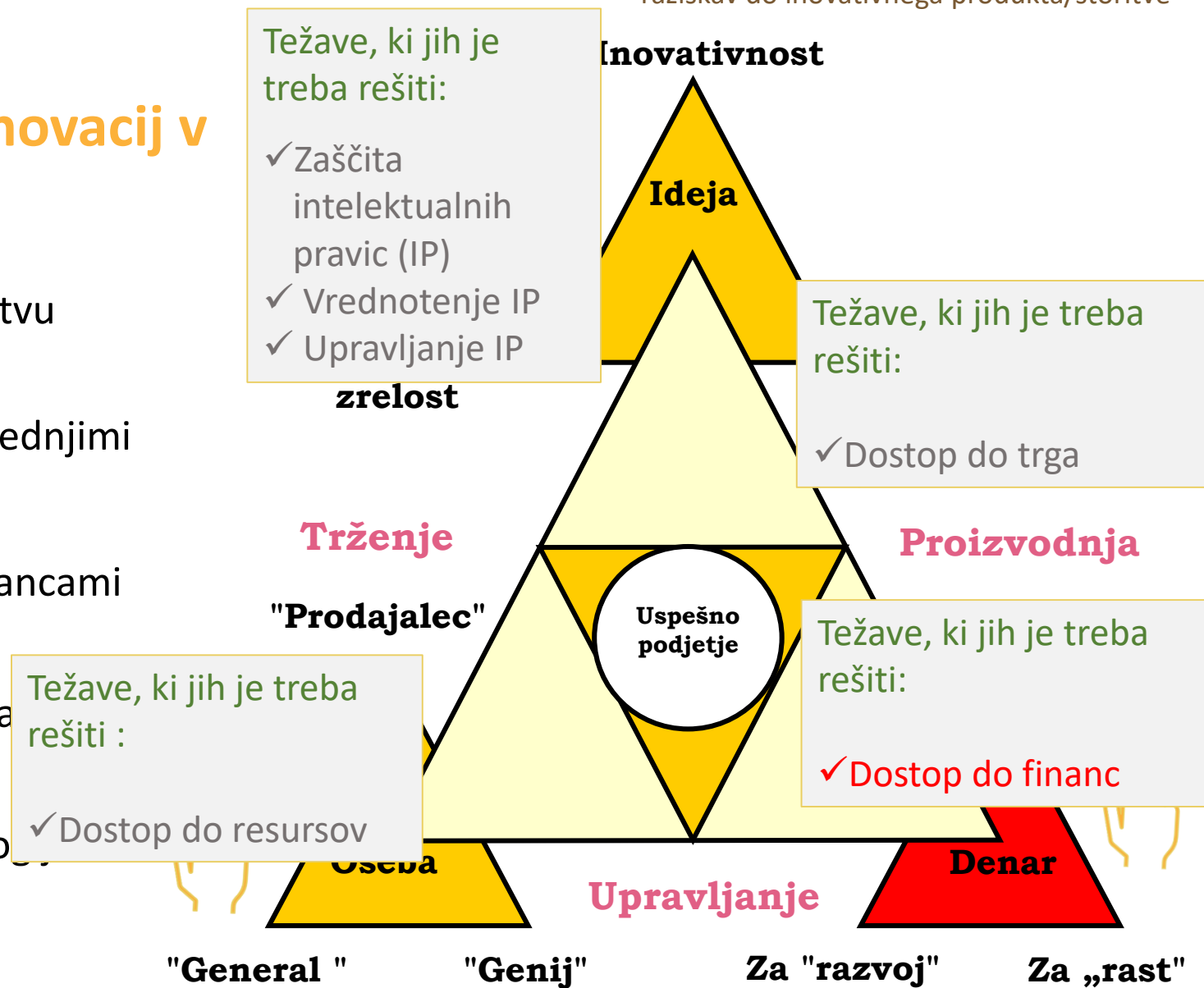
- **Izumitelj** – ne razume vodenja, dela s financami in marketinga;
- **Tržnik** - ne razume tehnologije, dela s financami ali vodenja;
- **Finančnik** - ki mora razumeti tudi tehnologijo in trženje.

Magični trikotnik za vodenje inovacij v digitalnem kmetijstvu

Akterji v procesu vodenja inovacij v kmetijstvu morajo zagotoviti rešitve in razumeti ter nadzorovati občutljiva ravnovesja med naslednjimi ključnimi deležniki:

- **Izumitelj** – ne razume vodenja, dela s financami in marketinga;
- **Tržnik** - ne razume tehnologije, dela s finančnim ali vodenja;
- **Finančnik** - ki mora razumeti tudi tehnologijo in trženje.

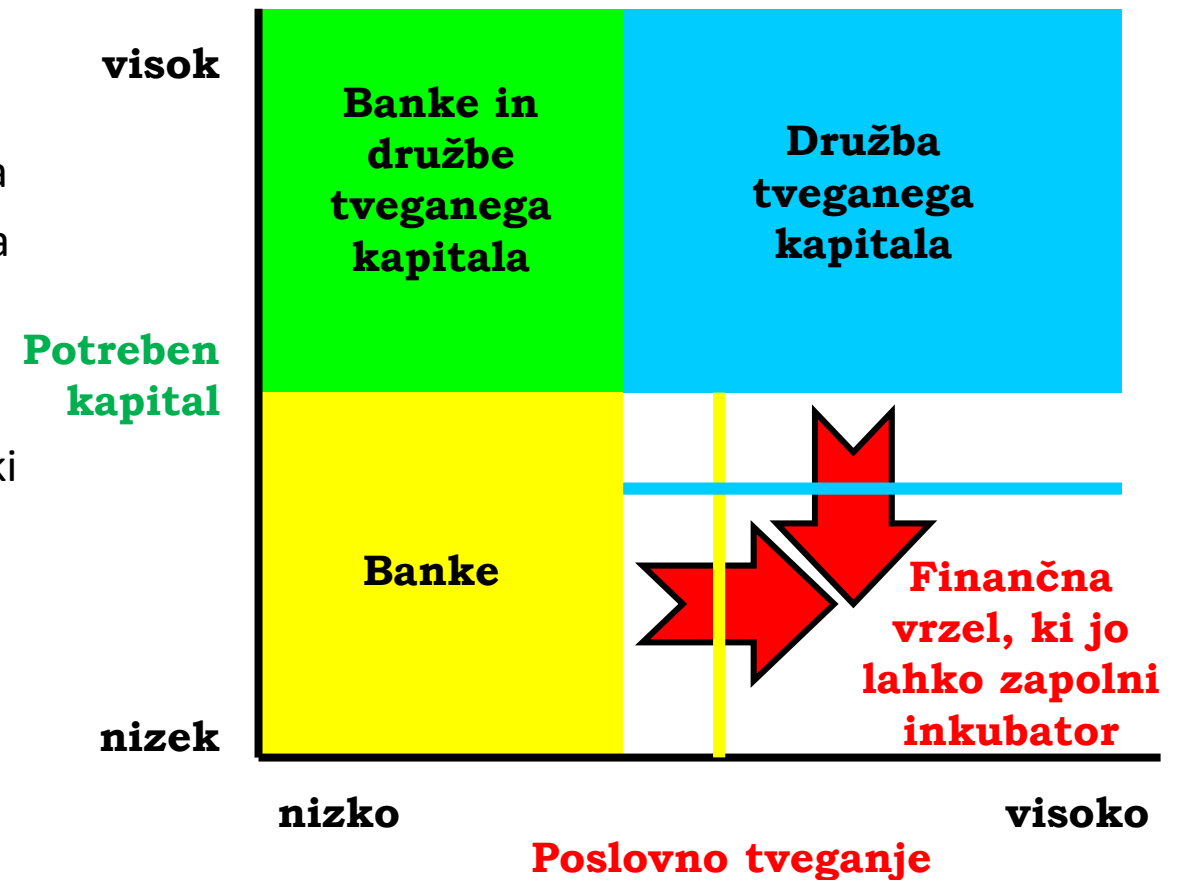

Viri financiranja v povezavi s poslovnim tveganjem

Različni instrumenti, ki omogočajo financiranje razvoja in uporabe inovacij v kmetijstvu, se razlikujejo glede na količino potrebnega denarja in poslovno tveganje, ki ga prinaša tržna vpeljava inovacije.

Pomembno je, da skrbno analizirate vire financiranja, ki jih izberete in jih definirate glede na to, koliko ste pripravljeni tvegati, vaše poslovne cilje in želeno finančno stabilnost. Uravnotežena mešanica različnih virov financiranja lahko pomaga ublažiti tveganja in zagotovi vzdržno finančno strukturo.

Kliknite
A!

Kliknite
B!

Poslovna tveganja v digitalnem kmetijstvu (1)

- **Tehnična in operativna tveganja :**
  - **Zanesljivost tehnologije :** Nova kmetijska tehnologija morda ne bo delovala po pričakovanjih, kar vodi k zmanjšanemu donosu, povečanim stroškom ali motnjam pri delovanju.
  - **Pomanjkanje spretnosti:** Uvedba naprednih tehnologij lahko zahteva nove spretnosti oz. usposabljanje za kmete in delavce, kar lahko potencialno povzroči manjšo učinkovitost v obdobju usvajanja novega znanja.
  - **Operativna kompleksnost :** Uvedba novih sistemov, strojev ali tehnik lahko oteži postopke, če se ne uporabljajo pravilno.
- **Tržna in ekonomska tveganja :**
  - **Sprejemljivost trga:** Pri inovativnih kmetijskih izdelkih ali praksah se lahko zgodi, da jih trg morda ne bo takoj sprejel, kar lahko vpliva na povpraševanje in cene.
  - **Volatilnost trga:** Kmetijski trgi so občutljivi na neravnovesja v ponudbi in povpraševanju, vremenske razmere, svetovno trgovinsko dinamiko, kar vodi do cenovne volatilnosti.
  - **Gospodarski pogoji:** Gospodarski padci lahko vplivajo na pripravljenost potrošnikov za plačilo vrhunskih izdelkov, kar vpliva na donosnost.
- **Okoljska tveganja :**
  - **Trajnostni pomisleki:** Nove prakse oz tehnologije lahko nehote poškodujejo stanje zemlje, kakovost vode ali biotsko raznovrstnost, če se nepravilno uporabljajo.
  - **Podnebne spremembe :** Spremenljive vremenske razmere lahko vplivajo na velikost pridelka, pojavljanje škodljivcev, razpoložljivost vode, kar lahko predstavlja tveganje za proizvodnjo.
- **Regulacija in skladnost:**
  - **Regulativne spremembe :** Inovacije so lahko podvržene regulativnim spremembam, zaradi katerih se mora poslovanje prilagoditi novim standardom.
  - **Okoljski predpisi :** Neskladnost z okoljskimi predpisi je lahko kaznivo in poškoduje javni ugled podjetja.
- **Tveganja v dobavni verigi :**
  - **Motnje pri dobavi :** Če ste odvisni od enega dobavitelja pri surovinah ali tehnologijah, bo vaše poslovanje hitreje prizadeto, če ima dobivatelj težave pri poslovanju.
  - **Logistični izzivi :** Izzivi pri prevozu in distribuciji lahko otežijo pravočasno dostavo surovin ali vašega izdelka na trg.

Poslovno tveganje

Viri financiranja v povezavi s

poslovnim tveganjem

Poslovna tveganja na področju digitalnega kmetijstva (2)

- **Finančna tveganja :**
  - **Visoka začetna naložba:** Inovacije pogosto zahtevajo začetno naložbo, ki lahko predstavlja veliko finančno breme, če se ne povrne v skladu s pričakovanji.
  - **Donosnost naložbe:** Čas, ki je potreben za pozitivno donosnost naložbe, je pri inovacijah lahko daljši od pričakovanega.
- **Tveganje zaradi škodljivcev in bolezni:**
  - Nove kmetijske prakse lahko nehote prispevajo k pojavljanju ali povečanju števila škodljivcev in bolezni, kar lahko vodi k zmanjšanju pridelka.
- **Tveganja za podatkovno in kibernetsko varnost:**
  - **Zasebnost podatkov:** Zbiranje in uporabo podatkov za precizno kmetijstvo je lahko izziv z vidika podatkovne varnosti, če podatki niso pravilno hranjeni.
  - **Kibernetski napadi : Kmetijski stroji in mreža internet** so lahko tarče kibernetskih groženj, ki lahko vodijo k motnjam delovanja in izgubi podatkov.
- **Družbena tveganja :**
  - **Pogled potrošnika:** Inovacije, kot so genetsko spremenjeni organizmi (GSO) ali sintetična gnojila lahko potrošnik zavrača zaradi zdravstvenih ali etičnih vprašanj.
- **Zadržanost pri vpeljavi:**
  - **Zadržanost kmeta:** Tradicionalne kmete je lahko težko prepričati, da vpelje nove prakse, saj je lahko zadržan do novih tehnologij ali pa ne sledi novim trendom.
  - **Tehnološka kompatibilnost:** Uspešno integracijo novih tehnologij in metod lahko ovira tudi nekompatibilnost med napravami ali storitvami.

Enota 2

Finančni instrumenti

Cilji

- ✓ Razumite različne metode za zbiranje sredstev
- ✓ Spoznajte mehanizme t. i. „notranjega financiranja“
- ✓ Naučite se razlikovati med dolžniškim financiranjem in lastniškim financiranjem, ki sta t. i. vira »zunanjega financiranja«
- ✓ Spoznajte t. i. "j-krivuljo" financiranja inovativnih dejavnosti
- ✓ Spoznajte nepovratna sredstva in donacije kot vire alternativnega financiranja

Kaj so finančni instrumenti?

Metode zbiranja sredstev se imenujejo **finančni instrumenti**. Ti instrumenti omogočajo posameznikom, podjetjem, vladam in organizacijam zbiranje denarja za različne projekte, naložbe ali pobude.

Finančne instrumente je mogoče razvrstiti v različne kategorije glede na njihove značilnosti, pogoje in vire.

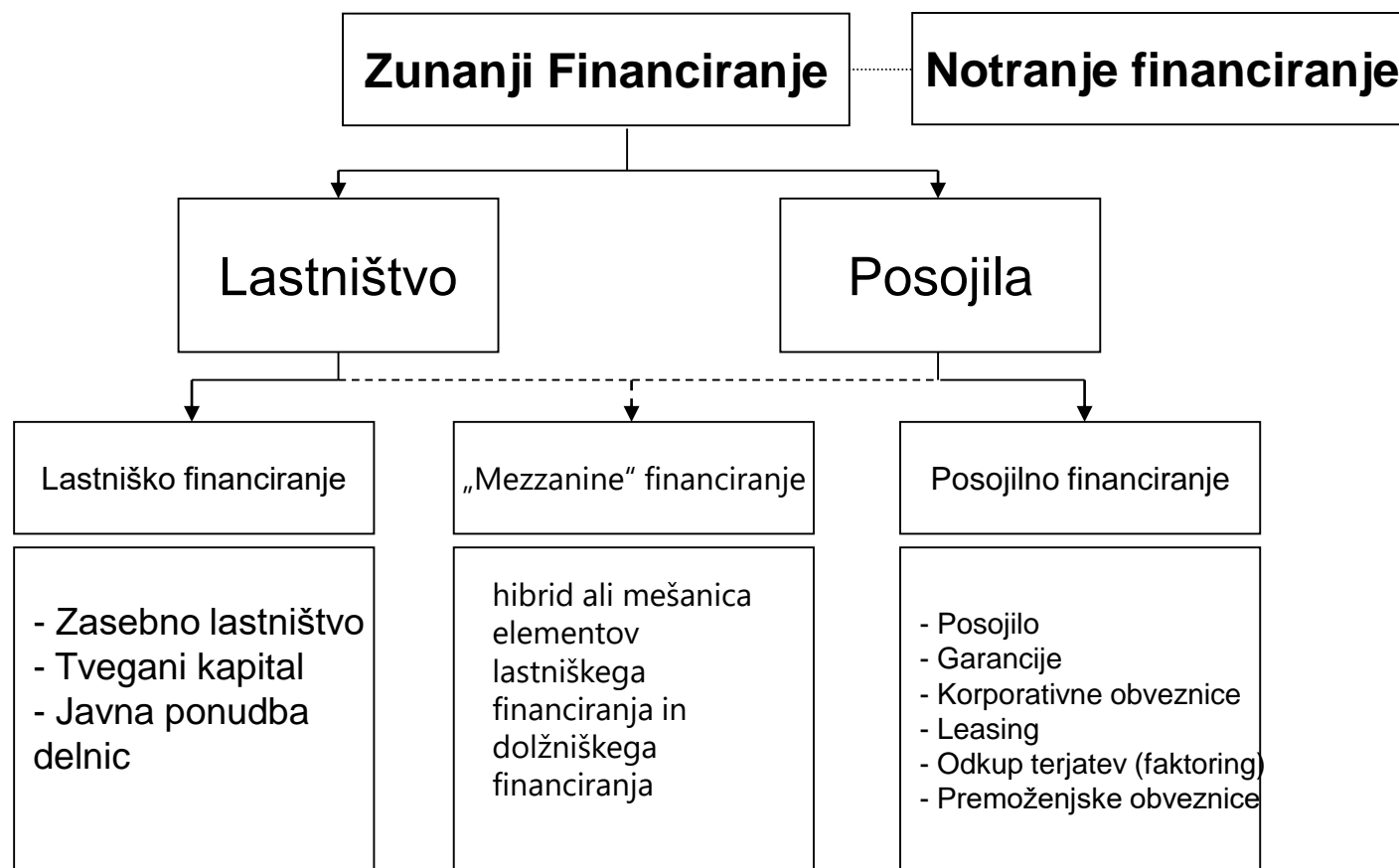
Zunanji in notranji finančni instrumenti

Če boste širili vaše delovanje na področje digitalizacije, boste potrebovali dodatno financiranje, ki je lahko iz lastnih sredstev ali pa ga lahko pridobite drugje.

Če iščete financiranje iz lastnih virov, torej iz lastnih sredstev ali lastnega dobička, so to **notranji viri** financiranja.

Ko boste morali zbrati denar iz **zunanjih virov**, boste morda želeli vzeti posojilo pri bankah ali drugih finančnih institucijah v skladu s tabelo na desni:

Kliknite !

Financiranje iz notranjih vs. iz zunanjih virov

Če naredimo hitro primerjavo, bomo ugotovili, da obstajajo ključne razlike med notranjim in zunanjim financiranjem:

- ✓ Notranji viri financiranja so viri znotraj podjetja.
- ✓ Zunanji viri financiranja pa so viri zunaj podjetja.
- ✓ Podjetniki običajno iščejo interno financiranje, saj so zahteve po sredstvih precej nizke. V primeru zunanjih virov financiranja so potrebe po financiranju običajno veliko večje.
- ✓ Če vam uspe financiranje pridobiti interno, so stroški kapitala precej nizki. Pri zunanjih virih financiranja je cena kapitala srednja do visoka. Notranji viri financiranja ne zahtevajo nobenih garancij. Toda zunanji viri financiranja zahtevajo garancije ali prenos lastništva.

In vedeti morate, kdaj se obrniti na katero financiranje, ali natančneje: zavedati se morate dejstva, da se ne boste mogli zanesti na vse vire financiranja v vsakem trenutku življenjskega cikla digitalizacije vašega poslovanja.
properly available.

boste morda zeleli vzeti posojilo pri bankah ali drugih finančnih institucijah v skladu s tabelo na desni:

<ul style="list-style-type: none"> - Tvegani kapital - Javna ponudba delnic 	<ul style="list-style-type: none"> - Elementov lastniškega financiranja in dolžniškega financiranja 	<ul style="list-style-type: none"> - Posojilo - Garancije - Korporativne obveznice - Leasing - Odkup terjatev (faktoring) - Premoženske obveznice
---	--	---

Notranje financiranje

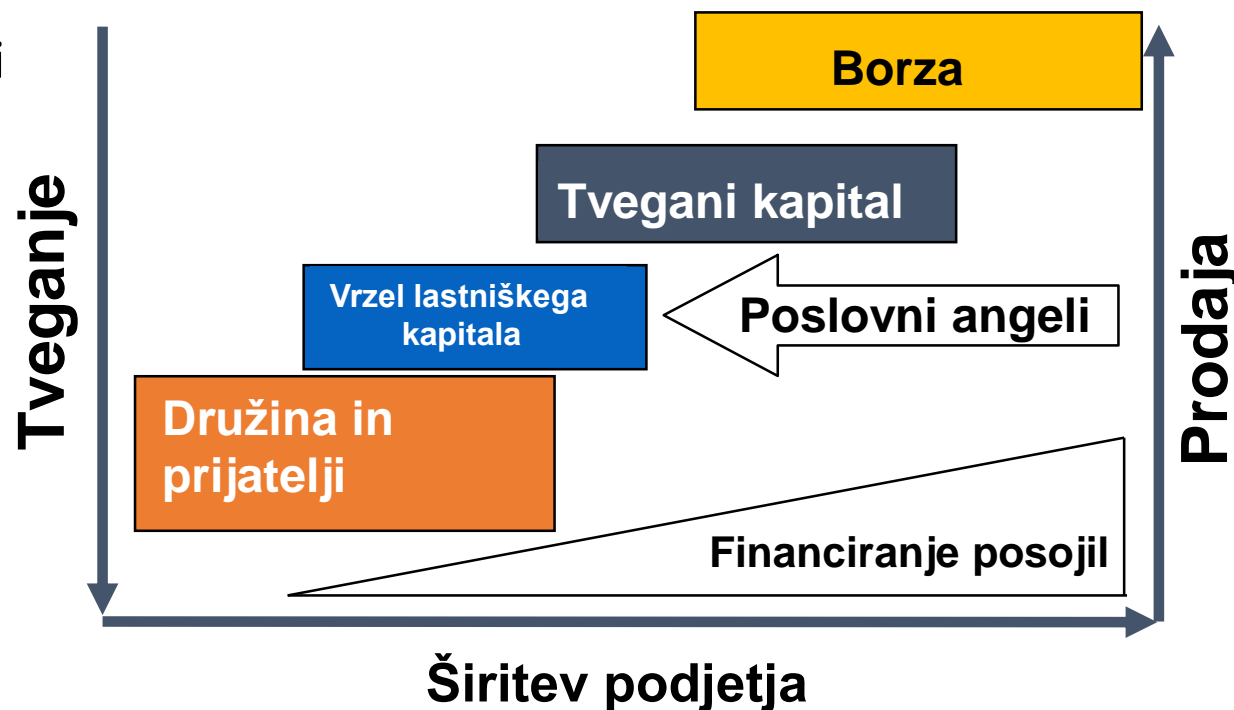
Posojila

Posojilno financiranje

Faze financiranja

Financiranje inovacij gre običajno skozi več faz, vsaka pa ima svoja pravila glede na stopnjo zrelosti prodaje ali tveganje. Vrsta financiranja je odvisna od stopnje zrelosti inovacije, velikosti povezanega poslovnega tveganja in potenciala za povračilo naložbe.

V grafu so predstavljene **pogoste faze financiranja inovacij** ter njihova povezava s poslovnimi tveganji.

Krivulja hokejske palice

“J-krivulja **podjetniškega financiranja**» (ki jo v literaturi pogosto imenujemo tudi »krivulja hokejske palice«) opisuje različne faze financiranja podjetja od njegovega začetka do rastočega in trajnostnega delovanja.

Vsaka od teh faz zahteva osredotočenost na različne vire financiranja in v skladu s tem prinaša specifične izzive.

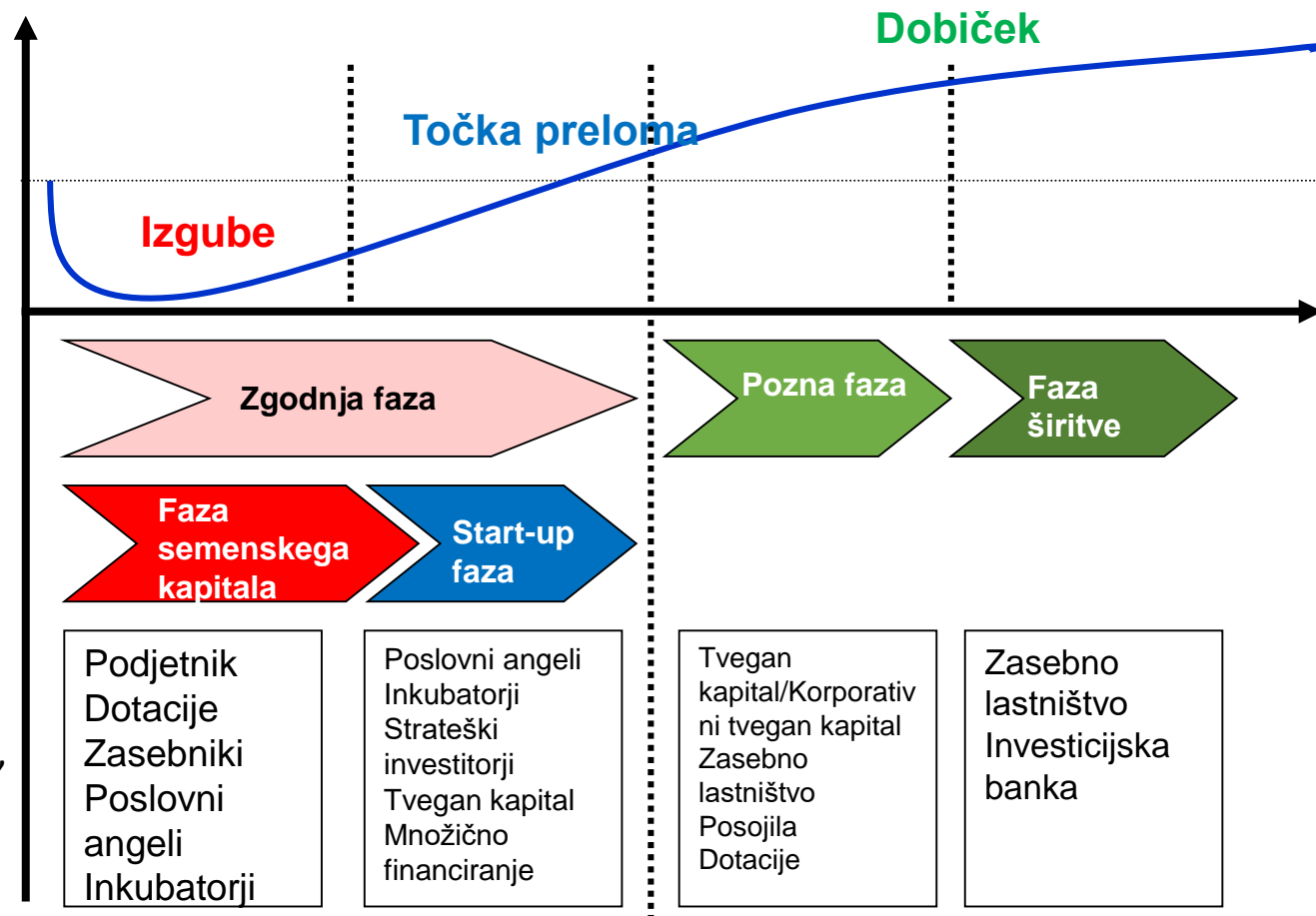
Krivulja hokejske palice (2)

Kot kaže zgornji grafikon, se **J-krivulja** uporablja za prikaz tendence podjetniškega financiranja k **ustvarjanju negativnih donosov v zgodnjih letih in naložbenim dobičkam v kasnejših letih.**

V zgodnjih letih številni dejavniki prispevajo k negativnim donosom (=izgubam), vključno s stroški začetnega zagona, stroški za trženje, plačami, vzpostavitvijo upravljanja, osnovnimi stroški opreme itd.

Čez čas bo sledil dobiček, ki ga na začetku niti ne boste prepoznali. Postopoma boste dobičke vedno bolj občutili, tako se bo podjetje lahko pričelo širiti s t. i. "organsko rastjo", kar pomeni predvsem iz lastnih prihodkov.

Click !

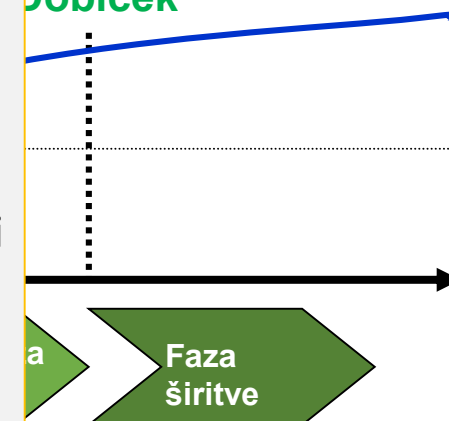
Krivulja hokejske palice

Grafikon tudi kaže, da so v vsakem primeru na voljo le specifični finančni instrumenti, kar bomo pojasnili v naslednjih sklopih. Naučili se boste veliko o finančnih instrumentih, ki niso enostavni za pridobivanje in ki niso nujno trajnostni. Ti instrumenti bodo izboljšali vaše poznavanje podjetništva in pomagali spodbujati digitalizacijo na področju kmetijstva. Nikoli pa ne bodo v središču vašega poslovanja, če želite organizirati svoje dejavnosti in projekte trajnostno. Na prvi pogled se lahko zdi, da so nekateri od predstavljenih instrumentov zelo oddaljeni od vaše realnosti. Verjemite nam: Niso! Če se želite jasno postaviti na svojem ciljnem trgu, se boste prej ali slej morali ukvarjati z njimi, saj bodo postali ali pa so že del vaše podjetniške strategije.

Ampak ne prepustite se preveč bogastvu možnih finančnih instrumentov: to so orodja za razvoj vaših dejavnosti, ne pa cilj sam po sebi. Kot podjetniku na področju kmetijstva naj vam bo osrednji cilj to, da ustvarjate prihodke iz vaših poslovnih aktivnosti, torej notranjih finančnih mehanizmov.

Click !

Dobiček

prepoznali. Postopoma boste dobičke vedno bolj občutili, tako se bo podjetje lahko pričelo širiti s t. i. "organsko rastjo", kar pomeni predvsem iz lastnih prihodkov.

Podjetnik
Dotacije
Zasebniki
Poslovni angeli
Inkubatorji

Poslovni angeli
Inkubatorji
Strateški investitorji
Tvegan kapital
Množično financiranje

Tvegan kapital/Korporativni tvegan kapital
Zasebno lastništvo
Posojila
Dotacije

Zasebno lastništvo
Investicijska banka

VIRI FINANCIRANJA

Click !

Javno financiranje

Če želite iskati možnosti financiranja za razvoj ali uporabo digitalnega kmetijstva, je priporočljivo pogledati različne vrste financiranja, ki so na voljo prek donacij, razpisov oz. nepovratnih sredstev in drugih podobnih instrumentov javnega financiranja, ki jih najpogosteje podpirajo vlade ali neprofitne dobrodelne organizacije.

Oglejte si spodnjo tabelo s primerjavo različnih virov zasebnega in javnega financiranja:

Finančni instrumenti, ki so na voljo za izboljšanje vašega digitalnega kmetijskega poslovanja:

Zasebna podpora	Javna podpora
Standardna bančna posojila	Garancije za posojila
Zasebni kapital in tvegani kapital	Javni tvegani kapital
Mezzanine financiranje	Javno mezzanine financiranje
Množično financiranje (crowdfunding)	Razpisi oz. nepovratna sredstva
Donacije	Donacije

Posebnosti javnega financiranja

Dotacija je vsota denarja za financiranje določenih projektov. Lahko prejmete dotacijo za akademsko, znanstveno ali razvojno delo, za nadaljnje izobraževanje ali za sodelovanje v dobrodelnih dejavnostih.

Dobrodelna donacija je darilo, ki ga naredi posameznik ali organizacija, večinoma do nepridobitne organizacije, dobrodelne ustanove ali zasebne fundacije. Dobrodelne donacije so običajno v obliki gotovine, vendar lahko prevzamejo tudi obliko nepremičnin, premoženja, cenjenih vrednostnih papirjev, oblačil in drugih sredstev ali storitev.

Dotacije so nenapovedana sredstva ali izdelki, ki jih ena stranka (dajalec dotacije), pogosto vladni oddelek, podjetje, fundacija ali sklad, dodeli prejemniku, pogosto (a ne vedno) neprofitni organizaciji, izobraževalni ustanovi, podjetju ali posamezniku. Da bi prejeli dotacijo, je pogosto potrebna priprava prijave ali predloga.

Večina dotacij je dodeljenih za financiranje določenega projekta in zahteva neko raven skladnosti in poročanja. Postopek pisanja predloga za dodelitev dotacije vključuje vložitev predloga (ali vloge) potencialnemu donatorju, bodisi na lastno pobudo vlagatelja ali kot odziv na vabilo k oddaji predloga s strani donatorja. Druge dotacije se lahko dodelijo posameznikom, kot so žrtve naravnih nesreč ali ljudje, ki želijo odpreti majhno podjetje.

[Click !](#)

irov zasebnega

je vašega digitalnega

ra

sojila

apital

ne financiranje

ovratna sredstva

Viri javnega financiranja

- **Vladne agencije ali regionalne institucije**
- **Mednarodne organizacije za pomoč**

Sem spadajo agencije Združenih narodov, kot so WHO, UNICEF, UNDP, FAO, Evropska komisija, Svetovna banka (WB) in Azijska razvojna banka (ADB). Vendar pogosto ne podpirajo manjših projektov. Sredstva iz teh virov so velikokrat na voljo prek nacionalnih krovnih organizacij. Vredno je ugotoviti, kakšen prispevek namenijo vaši državi preko sredstev za vlado in večje nevladne organizacije v vaši državi.
- **Tuja veleposlaništva**

Ta imajo pogosto na voljo sredstva za majhne projekte. Na primer, nizozemske ambasade imajo posebne vire financiranja za t. i. projekte KAP. Iz teh virov lahko neposredno podprejo projekte s sredstvi do 20.000 dolarjev. Potrebno je upoštevati posebne postopke/kriterije.
- **Iskanje po spletu**

Zbiratelji sredstev naj obiščejo spletne strani velikih mednarodnih organizacij, ki pokrivajo skupine, ki jih poskušajo najti (npr. Fundacija Billa in Melinde Gates). Več namigov o zbiranju sredstev prek donacij najdete pod to povezavo: <https://youtu.be/IPac2YPpvAc>;
- **Lokalne organizacije**

Tu so na primer klubi Rotary ali Lions, cerkvene organizacije, bolnišnice, lokalna poslovna združenja, "bogataši" v vaši skupnosti itd.
- **Organizacije za prostovoljno financiranje**

Sem spadajo misije, dobrodelne organizacije in druge skupine, tako verske kot svetovne. Večina teh organizacij ima sedež v Evropi, Severni Ameriki in Avstraliji. Takšne skupine se pogosto zanimajo za podporo manjšim razvojnim, kulturnim ali zgodovinskim projektom. Seznam imen lahko pridobite pri nacionalnih in prostovoljnih organizacijah ter pri veleposlaništvih.

Bančna podpora

Banke so vir financiranja, katere večina ljudi takoj pomisli pri dolžniškem financiranju. Obstaja veliko različnih vrst bank, čeprav se vse na splošno posvečajo sprejemanju depozitov in dajanju posojil.

Večina bank je precej nenaklonjena tveganju in je previdna pri dodeljevanju posojil. Posledično bo podjetje v primeru potrebe po razvoju intelektualne lastnine in začetku tržne prodaje težje prišlo do bančnega financiranja.

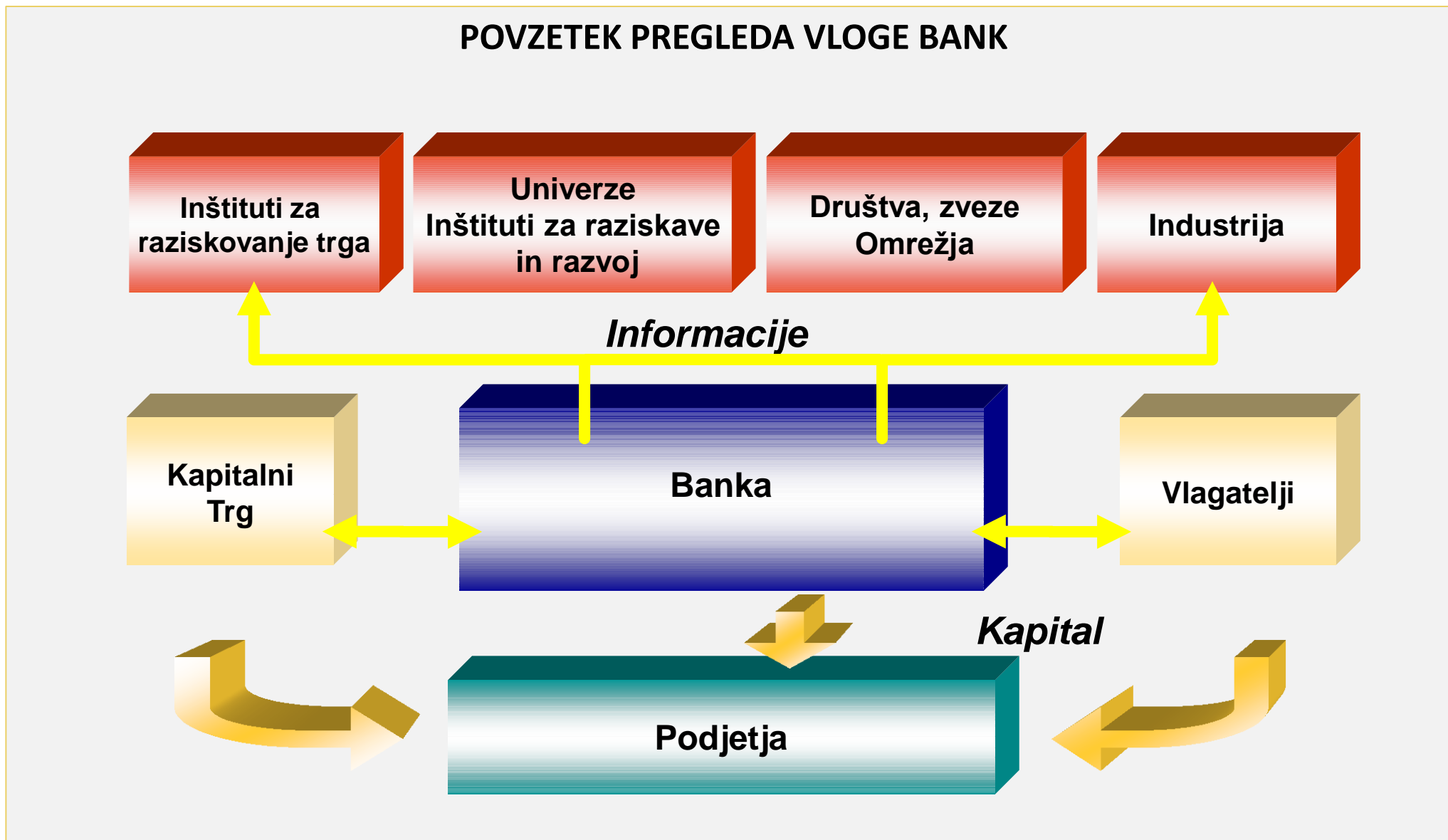
Komercialne banke imajo običajno več izkušenj s ponujanjem poslovnih posojil kot običajne hranilnice. Koristno je pregledati razlike med bankami, preden se odločite za specifično banko.

V vsakem primeru so lahko banke dragoceni »brezplačni svetovalci« za vašo pobudo za financiranje intelektualne lastnine, saj dobro ocenjujejo poslovno priložnost kot del svojih strategij za pridobivanje strank in njihovo zadržanje.

Prednosti bančne podpore:

- podpora upravljanju in svetovanje,
- ocenijo zmožnosti visokotehnoloških start-upov,
- lokalna, regionalna omrežja,
- sodelovanje z inovacijsko ekipo,
- organizacija in sodelovanje na sejnih,
- posojila

Toda: zahteva po bonitetni oceni

Financiranje prek evropskih sredstev

V Evropski uniji so na voljo različni viri financiranja. Različni skladi in programi odražajo raznolikost potreb vašega sektorja - in v razponu tematskih programov EU hitro najdete vaše področje.

Kljub temu, da ste verjetno raziskali celotno področje, predpostavljamo, da še vedno ostaja izziv identificiranja najprimernejših priložnosti. Upamo, da vam bo naš pregled olajšal delo. Osredotoča se na najpomembnejše programe EU na področju razvoja in raziskav ter uporabe inovacij na področju digitalnega kmetijstva ali povezanih področij.

EU financira široko paleto projektov in programov, ki zajemajo področja, kot so:

- regionalni in urbani razvoj,
- zaposlovanje in socialna vključenost,
- kmetijstvo in razvoj podeželja,
- področje pomorstva in ribištva,
- raziskave in razvoj ter
- humanitarno pomoč.

Financiranje preko evropskih skladov (2)

Financiranje se upravlja v skladu s strogimi pravili, da se zagotovi strog nadzor nad uporabo sredstev in da se denar porabi na pregleden in odgovoren način. Kot skupina imajo komisarji EU končno politično odgovornost za zagotavljanje pravilne porabe sredstev EU. Ker pa večino financiranja upravljajo države upravičenke, so za izvajanje pregledov in letne revizije odgovorne nacionalne vlade.

Več kot 76 % proračuna EU se upravlja v partnerstvu z nacionalnimi in regionalnimi oblastmi prek sistema "deljenega upravljanja", večinoma prek 5 velikih skladov, strukturnih [in investicijskih skladov](#). Ti skupaj pomagajo pri izvajanju tako imenovane strategije [HORIZON Europe](#) :

- [Evropski sklad za regionalni razvoj](#) (ESRR) – regionalni in urbani razvoj
- [Evropski socialni sklad](#) (ESS) – socialna vključenost in dobro upravljanje
- [Kohezijski sklad](#) (CF) – gospodarska konvergenca manj razvitih regij
- [Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja](#) (EKSRP)
- [Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo](#) (EMFF)

kliknite

Struktura programa OBZORJE EVROPA

* Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo (EIT) ni del posebnega programa.

** Nejedrske dejavnosti Skupnega raziskovalnega središča (JRC).

Vir: European Commission, Directorate-General for Research and Innovation, Horizon Europe, the EU research and innovation programme (2021-27) – For a green, healthy, digital and inclusive Europe, Publications Office of the European Union, 2021, <https://data.europa.eu/doi/10.2777/052084>

Vir: Evropska unija 2021; ISBN 978-92-76-29646-1; lahko preberete na https://ec.europa.eu/info/horizon-europe_en

OBZORJE EVROPA (1)

Kliknite!

Sredstva in programi, ki zajemajo obdobje od leta 2021 do 2027, so del ambicioznega 100 milijard evrov vrednega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa. Ta vključuje tudi usmeritve, ki zagotavljajo učinkovitost financiranja raziskav in inovacij s sledenjem jasno opredeljenih ciljev. Komisija je pritegnila strokovnjake za politiko, da razvijejo študije, primerjalne študije in poročila o tem, kako bo deloval jasn ciljni pristop.

Različni skladi in programi odražajo raznolikost potreb različnih sektorjev in obseg tematskih programov EU, ki jih lahko podprejo. Razpisi za kreativnost in razvoj podeželja na primer prejemajo podporo iz različnih programov, vendar je zbiranje in obdelava informacij o mnogih programih še vedno izziv za že tako obremenjene zasebne in javne organizacije.

Delovni programi napovedujejo posebna področja raziskav in inovacij, ki bodo financirana. Do prihodnjih razpisov lahko dostopate prek [portala za financiranje in razpise](#).

Vsak razpis ponudi natančnejše informacije o raziskavah in inovacijah, ki bi jih morali prosilci za financiranje obravnavati v svojih predlogih.

Predlogi morajo prav tako navajati predvideni rezultat projekta in opisovati ključne kazalnike uspešnosti – merila, ki so pomembna za določanje učinka.

jasno opredeljenih ciljev. Komisija je pritegnila strokovnjake za politiko, da razvijejo študije, primerjalne študije in poročila o tem, kako bo deloval jasen ciljni pristop.

Različni skladi in programi odražajo raznolikost potreb različnih sektorjev in obseg tematskih programov EU, ki jih lahko podprejo. Razpisi za kreativnost in razvoj podeželja na primer prejemajo podporo iz različnih programov, vendar je zbiranje in obdelava informacij o mnogih programih še vedno izziv za že tako obremenjene zasebne in javne organizacije.

Kliknite!

OBZORJE EVROPA (2)

Evropski inovacijski svet (EIC) in Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo (EIT) sta del širšega ekosistema, ki omogoča evropskim podjetnikom več priložnosti za pridobitev začetnih sredstev in rast. EIC zagotavlja neposredno finančno podporo, priložnosti za naložbe in svetovanje prebojnim inovacijam visokotehnoloških in zagonskih podjetij, podjetnim raziskovalcem, investitorjem, korporativnim partnerjem ter globalnim trgom.

Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo (EIT) je največje evropsko inovacijsko omrežje, ki podpira razvoj dinamičnih panevropskih partnerstev - skupnosti znanja in inovacij EIT (KICS) - med najboljšimi podjetji, raziskovalnimi laboratoriji in univerzami. Skupnost EIT ponuja širok nabor dejavnosti na področju inovacij in podjetništva po vsej Evropi: podjetniški izobraževalni tečaji, inovacijsko usmerjeni raziskovalni projekti ter storitve za ustvarjanje in pospeševanje podjetij.

Najpomembnejši na področju financiranja projekta digitalizacije kmetijstva so programi EIT Digital, EIT Food in EIT Manufacturing.

Drugi evropski skladi

Ostale vire financiranja neposredno upravlja EU. Ti so na voljo v obliki:

- [Dotacij/razpisov](#) za posebne projekte v zvezi s usmeritvami EU, običajno po javnem pozivu oz. razpisu. Del sredstev prihaja iz EU, del iz drugih virov;
- [Pogodb](#), ki jih sklenete z institucijami EU za nakup storitev, blaga ali gradnje, ki jih potrebujejo za svoje delovanje (npr. študij, usposabljanje, organizacija konferenc, IT oprema). Naročila se oddajajo prek javnih razpisov.

Pot od ideje na trg

Veliko truda je bilo vloženega v to, da je poslovno okolje v Evropi bolj prijazno za inovacije (npr. Innovation Union - enotni patent, revidirane direktive o javnem naročanju, potni list za tvegani kapital itd.).

Če se odločite zaprositi za financiranje iz virov EU, se prepričajte, da bo sledil **ravnem tehnološke pripravljenost** (TRL).

[kliknite!](#)

Stopnje v stopnjah tehnološke pripravljenosti (TRL)

TRL 1 – Osnovni principi – opaženi in sporočeni

TRL 2 – Zamisel tehnologije in/ali izoblikovana uporabnost.

TRL 3 – Analitičen in eksperimentalni dokaz kritične funkcije in/ali značilnosti v potrditev koncepta

TRL 4 – Potrditev tehnološke sestavine in/ali osnovnega tehnološkega podsistema v laboratorijskem okolju

TRL 5 – Potrditev tehnološke sestavine in/ali osnovnega tehnološkega podsistema v ustrezno oblikovanem okolju.

TRL 6 – Tehnološki sistem/model podsistema ali demonstracijski prototip v ustrezno oblikovanem okolju.

TRL 7 – Demonstracija prototipa tehnološkega sistema v operativnem okolju.

TRL 8 – Dejanski tehnološki sistem je dokončan in s tehničnimi preizkusi ter demonstracijo kvalificiran.

TRL 9 – Tehnološki sistem/oprema je "kvalificirana" z uspešno izvedbo operativnih nalog

ga v to, da je poslovno
o za inovacije (npr.
patent, revidirane
ju, potni list za

inanciranje iz virov
edil **ravnem**
(TRL).

kliknite!

Pot k projektni prijavnici

Ko se usmerite v pripravo vloge za financiranje ali predloga za financiranje, uporabite šablono za iskanje idej, da strukturirate svoje misli in dejavnosti. Tukaj je primer predloge, ki upošteva večino pomembnih vidikov vaše dejavnosti:

Naslov vaše aktivnosti/projekta			
Nosilec(i) projekta			
Ključni deležniki	(Katere so vaše ciljne skupine?) (Na koga se osredotočate?)		
Rok za oddajo		Vir(i) oddaje	
Kakšni so vaši izzivi (Kakšne so potrebe? Zakaj delate svoj projekt?)			
C ₁			
C ₂			
C _n			
Kakšni so vaši cilji (kaj želite storiti ali spremeniti?)			
O ₁			
O ₂			
O _n			
Opisi nalog (Kdo? Kdaj? Kako?)			
T ₁			
T ₂			
T _n			
Opis rezultata	Pričakovani rezultati (Kaj želite doseči?)	Indikatorji rezultatov	
R ₁		Ind ₁	
R ₂		Ind ₂	
R _n		Ind _{št}	
Opis vpliva	Kakšen je družbeni, ekološki, ekonomski, finančni vpliv		
I ₁			
I ₂			
I _n			
Ciljno trajanje	(od datuma do datuma) ali (število mesecev ali let)		

FINANCIRANJE Z ZASEBNIM KAPITALOM

Naložbe zasebnega kapitala (1)

Financiranje z zasebnim kapitalom je na voljo iz številnih virov brez financiranja z borznega trga. Nekateri možni viri lastniškega financiranja vključujejo:

- prijatelje in družino lastnika podjetja,
- skupine lokalnih lastnikov podjetij ali bogatih podjetnikov, znanih kot "angeli",
- zaposlene, stranke in dobavitelje,
- Nekdanje delodajalce,
- podjetja tveganega kapitala,
- organizacije za množično financiranje (crowdfunding) in množično vlaganje,
- podjetja investicijskega bančništva,
- zavarovalnice in
- velike korporacije.

Podjetja tveganega kapitala pogosto vlagajo v nove in mlade organizacije in podjetja. Ker so njihove naložbe bolj tvegane, pričakujejo večji donos, ki ga običajno realizirajo s kasnejšo prodajo lastništva bodisi nazaj podjetju ali na borzi. Še posebej jih zanimajo hitro rastoča tehnološka podjetja. Ta podjetja imajo stroga pravila o tem, v katera podjetja bodo vlagala glede na panoge, tehnologijo, stopnjo razvoja in potreben denar .

Posledično tvegani kapital ni na voljo velikemu odstotku malih podjetij v kmetijskem sektorju.

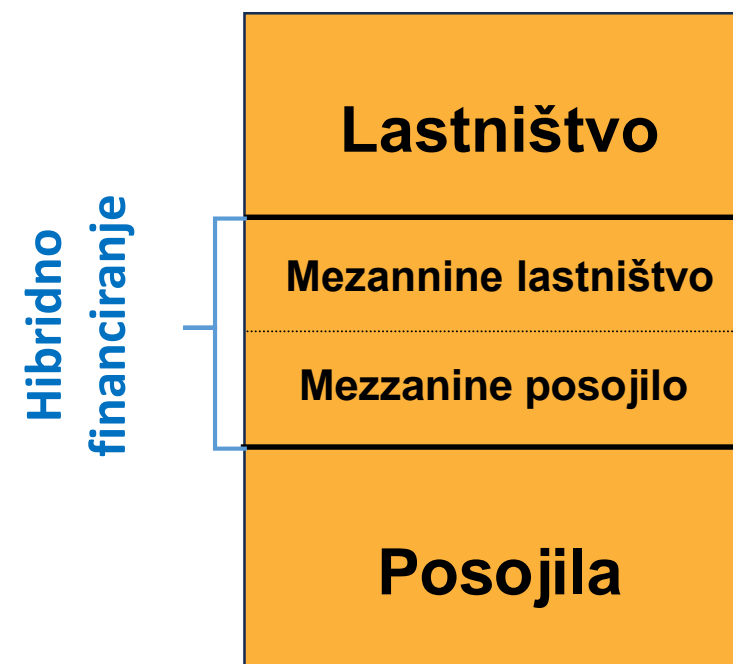
https://www.referenceforbusiness.com/knowledge/Angel_investor.html

Naložbe zasebnega kapitala (2)

Obstajajo tudi "**hibridne**" oblike financiranja , ki združujejo elemente dolga in kapitala. To so t. i. **mezzanine skladi** .

Kmetijska podjetja bi morda želela pridobiti mezzanine financiranje za rast poslovanja, nakup opreme oz. zemlje ali pa uporabo nove tehnologije. Toda vsa kmetijska podjetja ne morejo pridobiti takšnega financiranja. Odvisno je od tega, kako stabilno je podjetje in kaj mezzanine sklad preferira.

Če kmetijsko podjetje razmišlja o mezzanine financiranju, bi moralo natančno preučiti pravila in način poplačila. Pogovori s finančnimi strokovnjaki jim lahko pomagajo pri odločitvi, kaj je zanje najboljše.

Naložbe zasebnega kapitala (3)

- Vlagatelji zasebnega kapitala so solastniki podjetja – delijo si tveganja in dobiček. Usmerjeni so v naložbe v podjetja, ki ne kotirajo na delniških trgih.
- Naložbe zasebnega kapitala so na splošno namenjene obojemu: večinski ali manjšinski udeležbi.
- Udeležba je lahko aktivna ali neaktivna .

Naložbe zasebnega kapitala (4)

- Vlagatelj zasebnega kapitala cilja na donos od 20 % do 25 %.
- Običajno ne iščejo dezinvestiranja.
- Navajeni so prevzemati vodstveno odgovornost.
- Njihov cilj je "izhod" po 4-7 letih.

Koncept zasebnega kapitala

kliknite

Naložbe zasebnega kapitala (4)

- Vlagatelj zasebnega kapitala cilja na donos od 20 % do 25 %.
- Običajno ne iščejo dezinvestiranja.

N O Kaj je dezinvestiranje?

- N Dezinvestiranje pomeni zmanjšanje ali umik naložb z določenega področja. Primer je prodaja sredstev ali zmanjšanje finančne podpore. Gre za strateško potezo posameznikov, organizacij ali vladnih organizacij za prerazporeditev virov, pogosto zaradi razlogov, kot je finančno prestrukturiranje ali spreminjanje prednostnih nalog.

Koncept zasebnega kapitala

Enota 3

Naložbe tveganega kapitala in kako razmišljajo vlagatelji

Cilji

- ✓ Spoznajte posebnosti tveganega kapitala (VC) za financiranje inovativnih podjetij
- ✓ Odkrijte prednosti in slabosti financiranja tveganega kapitala
- ✓ Preberite, kako vlagatelji gledajo na vaše predloge financiranja

Kaj je tvegani kapital?

Tvegani kapital je denar, vložen v projekte z velikim tveganjem neuspeha, ki pa lahko prinaša velike dobičke, če je uspešen.

Velja, da tvegani kapital podpira inovativne aktivnosti in je pomemben del rasti podjetja.

Družbe tveganega kapitala lahko pomagajo podjetnikom pri zagonu njihovega poslovanja.

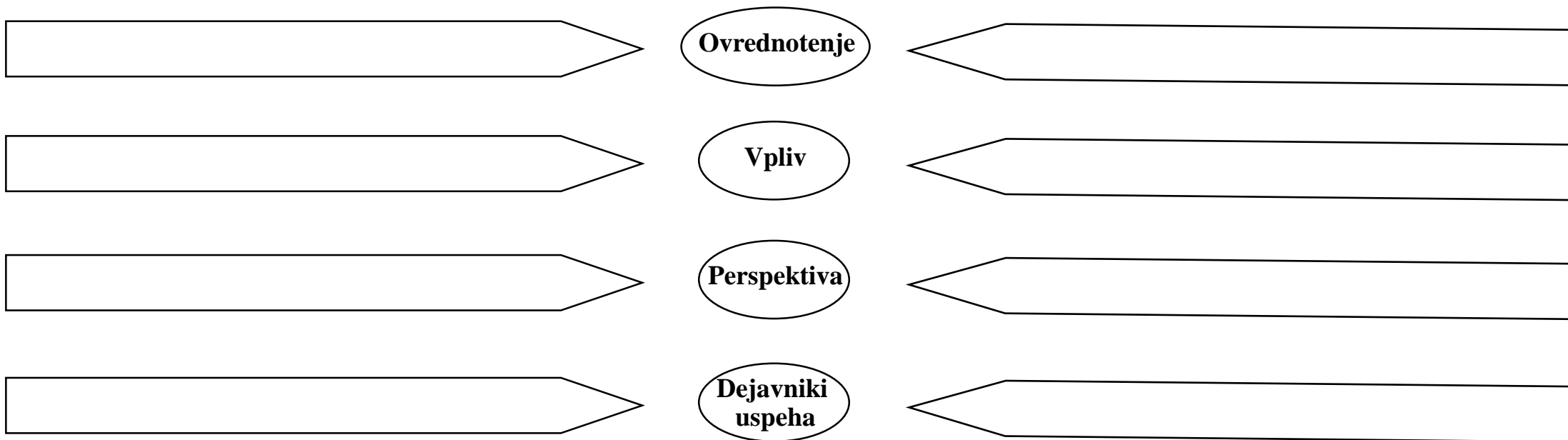
Investicije na tveganih področjih („zasebno lastništvo“):

- Za Start-upe ali že obstoječa podjetja,
- Z menedžersko podporo in svetovanjem
- Cilj je širitev
- Pomembna je rast
- Izhod po 4 do 7 letih .

Dejavnost : Navzkrižje interesov med investitorjem in podjetnikom

Oglejte si spodnjo sliko in upoštevajte merila za naložbene odločitve, kot so ovrednotenje, vpliv, perspektiva, in dejavnike uspeha z vidika podjetnika in vlagatelja:

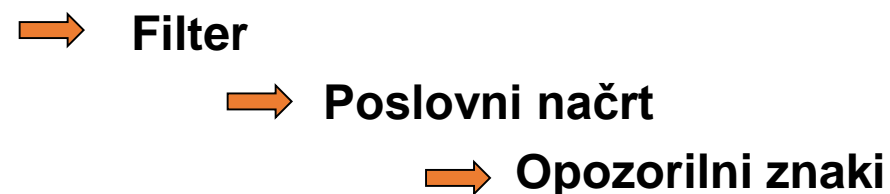

Merila za odločanje

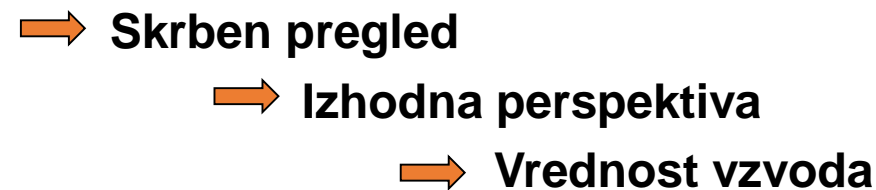
Vlagatelji tveganega kapitala uporabljajo različna merila za odločanje, ki vključujejo:

- stanje podjetja,
- pričakovanja vlagateljev, ki so vložili svoj denar v investicijski sklad.

Zunanji merila: Če pogledamo podjetje ...

Notranja merila: Če pogledamo investitorja ...

Naložbeni filtri (1)

Investitor pri odločanju uporablja predvsem naložbene filtre na naslednjih področjih:

- upravljanje,
- tržni potencial in
- inovativnost.

1. Upravljanje	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetentnost • „Evidentiranje dosedanjega dela“ • Ekipa • Ugled
2. Tržni potencial	<ul style="list-style-type: none"> • Portfelj - „Fit“ • Konkurenčna prednost • Edinstvena prodajna prednost • Potencial rasti • Mednarodna perspektiva
3. Inovativnost	<ul style="list-style-type: none"> • High-Low - No -Tech programska in strojna oprema • Intelektualna lastnina • Prva prodajna priložnost

Naložbeni filter (2)

Poleg tega pa so pomembni tudi t. i. naložbeni filtri:

- dobiček,
- koncept in
- dodana vrednost.

4. Dobiček

- Raziskave in razvoj, proizvodnja, storitve
- Trženje, prodaja
- Osebj
- Finance

5. Koncept

- Potencial rasti
- Potencial dobička
- Ovrednotenje
- Sodelovanje
- Okvirna možnost izhoda

6. Dodana vrednost

- Svetovanje, coaching
- Zaposlovanje
- Portfelj / sinergije
- Pogodbe , licence
- Mednarodno omrežje

KAKO RAZMIŠLJAJO VLAGATELJI?

Pogubni kriterij (Killer Criteria)

Investitorji tveganega kapitala ne sprejemajo sledečih okoliščin in jih prepoznavajo kot t. i. pogubni kriterij ("Killer Criteria"):

- Podjetnik samo kot „popoldanski šef“
- Oddajanje dobičkonosnih aktivnosti zunanjim izvajalcem
- Brez patentov ali brez omejitve dostopa do njihove uporabe
- Nizka kredibilnost
- Pravne težave

- Šibek poslovni načrt
- Laži
- Pretirani in preveč gigantski načrti
- Preračunljiv pristop k različnim družbam za tvegan kapital
- Pomanjkanje časa (časovni pritisk)

Cilji investitorja

- **Usmerjenost k dobičku:** poslovni model, edinstvena prodajna prednost, možnost širitve, dokaz o izdelku, upravljanje
- **Usmerjenost k mejnikom:** Cilji s pomočjo funkcije „stop-loss“.
- **Izstopna usmeritev:** Prodaja delnic s faktorjem “ M ” v “ N ” letih
- **Zavzetost:** pobude, motivacija, svetovanje
- **Povratno financiranje:** zmanjša tveganja
- **Specializirano:** skladi (denar drugih ljudi) s poudarkom na:
  - a) tehnoloških področjih in
  - b) zrelosti podjetja

Dilema

... za podjetnike:

- potrebujejo visoke investicije za zagon podjetja.

... za vlagatelje:

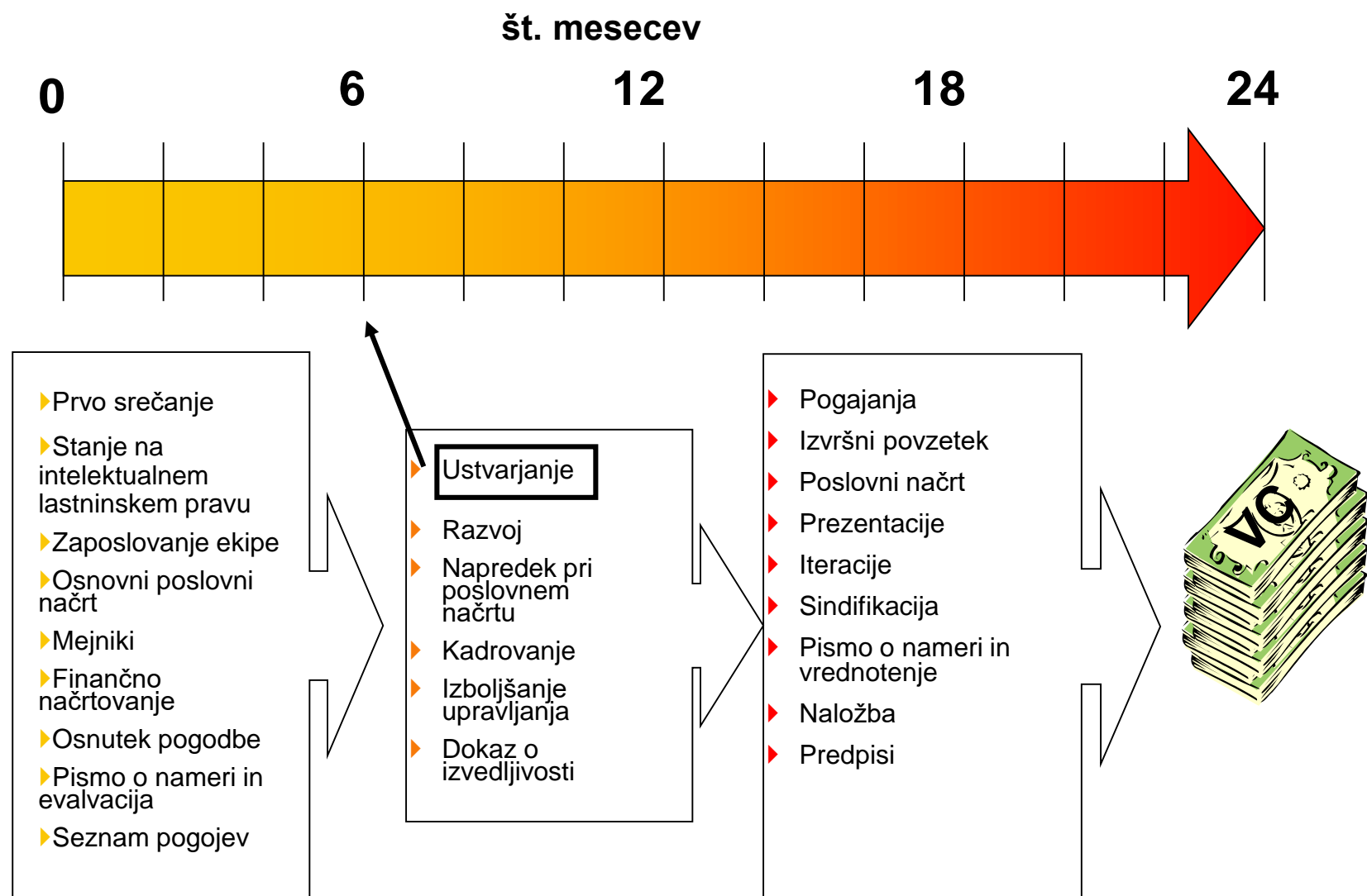
- zgodnje naložbe ne odražajo vrednosti podjetja,
- manjša zrelost podjetja označuje višja tveganja.

Rešitve za podjetnike:

- sodelovanje z univerzami, inštituti za raziskave in razvoj, mrežami,
- prijava na javno sofinanciranje,
- (pred)semenske naložbe.

Čas je denar

Partnerji v družbi tveganega kapitala želijo upravljati čim več denarja. Več denarja kot upravljajo, manj časa imajo za svetovanje in spodbudo podjetnikom. Ker so odločanja za investicije ponavadi sprejete po dolgi evalvaciji in postopku skrbnega pregleda, podjetniki težje pridejo do naložb tveganega kapitala.

Enota 4

Zaključki na področju financiranja digitalnega kmetijstva

Cilji

- ✓ Ugotovite možnosti financiranja inovacij v digitalnem kmetijstvu v kontekstu drugih učnih modulov
- ✓ Spoznajte ključne stvari, ki so pomembne v zvezi s finančnimi vidiki na področju digitalizacije kmetijstva
- ✓ Preberite, zakaj je pomembno, da še naprej uvajate inovacije v vašem kmetijskem podjetju

Razumevanje digitalnega kmetijstva

Vaše razumevanje digitalnega kmetijstva služi kot temelj za sprejemanje modrih finančnih odločitev pri nakupu digitalnih tehnologij za vaše podjetje.

Omogoča vam, da sprejemate odločitve, ki so v skladu z vašimi edinstvenimi potrebami, cilji in proračunom, kar na koncu vodi k uspešni integraciji in sprejetju teh tehnologij v vaše kmetijske dejavnosti.

click

Po potrebi se vrnite na modul 1 in ponovno preglejte vsebino glede na že pridobljeno znanje o financiranju.

Razumevanje digitalnega kmetijstva

Spoznajte koncept digitalnega kmetijstva, kar pomeni, da znate uporabljati sodobno tehnologijo, digitalna orodja in analizirati podatke. To vam bo omogočilo izboljšati ali korenito spremeniti številne vidike vaših vsakodnevnih kmetijskih dejavnosti.

Izboljšajte svoje znanje o digitalnem kmetijstvu in preglejte najboljše prakse in primere v našem **Referenčnem katalogu AgriSkills za organizacije in podjetnike, ki delujejo na področju kmetijstva.**

problematiki, kar na koncu vodi k uspešni integraciji in sprejetju teh tehnologij v vaše kmetijske dejavnosti.

jstva

Po potrebi se vrnite na modul 1 in ponovno preglejte vsebino glede na že pridobljeno znanje o financiranju.

Izzivi financiranja v kmetijstvu

Trije glavni finančni izzivi, s katerimi se soočajo pobude na področju digitalizacije kmetijstva, so:

- potreba po tehnoloških naložbah,
- pokrivanje stroškov za upravljanje podatkov in
- potencialne ovire za prilagajanje.

Poleg tega je treba upoštevati, da vse trenutne tehnične rešitve še niso primerno razvite v končne izdelke ali storitve. Sektor potrebuje čas, da primerno vpelje že opravljene raziskave.

Po potrebi se vrnite na modul 2 ali 3 ter ponovno preglejte vsebino, upoštevajte pa tudi znanje o financiranju, ki ste ga pridobili v tem modulu.

Ocenjevanje donosnosti naložbe in vrednost ponudbe

Naučite se, kako oceniti donosnost naložbe (RIO) in vrednost ponudbe v povezavi z različnimi tehnologijami digitalnega kmetijstva.

To vključuje upoštevanje tako kratkoročnih kot tudi dolgoročnih koristi.

Po potrebi se vrnite na enoto 2 v tem modulu in na modul 4 ter ponovno preglejte vsebino.

Analiza virov financiranja

Identificiranje in analiza različnih virov financiranja, ki so na voljo za projekte na področju digitalizacije kmetijstva:

- javna nepovratna sredstva (preko razpisov);
- zasebne naložbe,
- tvegani kapital in
- sodelovanja znotraj panoge.

Po potrebi se vrnite na enoto 2 in ponovno preglejte vsebino.

Upravljanje tveganja

Skušajte razumeti možno tveganje, ki je povezano s financiranjem projektov digitalizacije kmetijstva, vključno s:

- tehnološkim tveganjem,
- tržno negotovostjo in
- skrbjo za zasebnost podatkov.

Po potrebi se vrnite na modul 3 in na enoto 1 tega modula in ponovno preglejte vsebino.

Premisleki glede trajnosti

Ugotovite trajnost finančnih strategij v življenjskem ciklu projektov na področju digitalnega kmetijstva, pri čemer upoštevajte dejavnike, kot so:

- možnost rasti,
- tekoče vzdrževanje,
- novi tehnološki trendi.

Več o novih tehnoloških trendih lahko izveste v vodniku AgriSkills o digitalizaciji v kmetijstvu.

Inovacijski ekosistemi

Raziščite vlogo inovacijskih ekosistemov, inkubatorjev za start-upe, pospeševalnikov in raziskovalnih ustanov. Ugotovite, kako podpirajo financiranje in razvoj tehnologij na področju digitalnega kmetijstva.

Po potrebi se vrnite k enoti 1 v tem modulu in ponovno preglejte vsebino. Oglejte si tudi dobre prakse v vodniku AgriSkills o digitalizaciji v kmetijstvu.

Sodelovanje in partnerstva

Zavedajte se pomena sodelovanja in partnerstva med ponudniki tehnologije, kmeti, vlagatelji in drugimi zainteresiranimi stranmi za zagotovitev uspešnega financiranja in izvedbe.

Po potrebi se vrnite k modulu 3 in raziščite, kakšen je pomen sodelovanja in partnerstva.

Etične in družbene posledice

Razmislite o etičnih in družbenih posledic finančnih odločitev na področju digitalizacije kmetijstva, vključno s pravičnim dostopom do tehnologij, lastništvom podatkov in okoljsko trajnostjo.

 Vrnite se k enoti 2 modula 1 za bolj podrobno razlago o tej temi.

Komunikacija in zagovorništvo

Razvijte veščine za učinkovito komuniciranje na področju financ, da boste lahko različne vrste občinstva uspešno prepričalo o koristih in učinku digitalizacije kmetijstva. Velik pomen imajo tu vlagatelji, odločevalci in širša javnost.

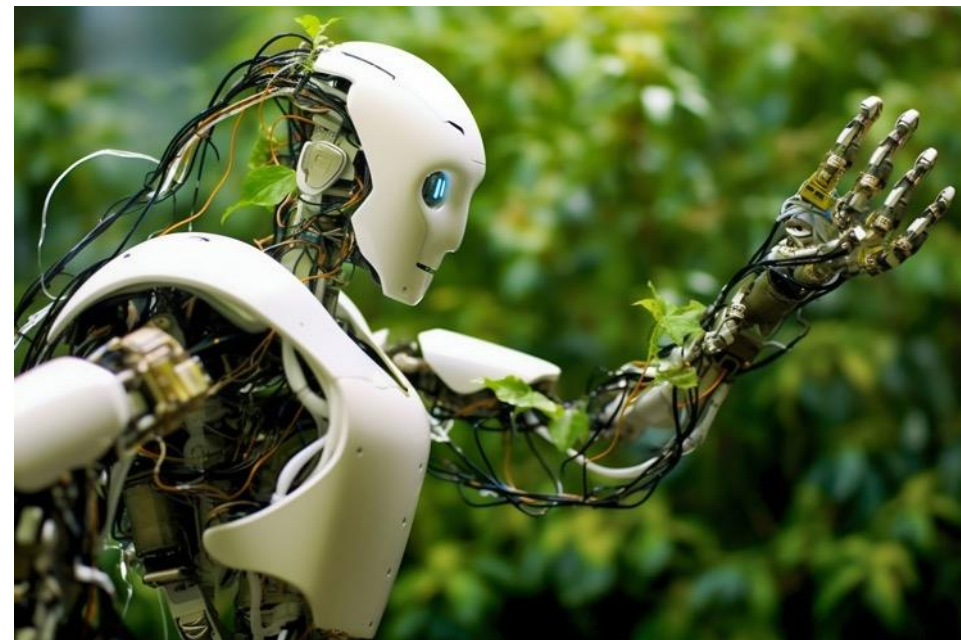

 Po potrebi se vrnite na modul 3 ali enoto 2 tega modula in ponovno preglejte vsebino, pri čemer razmislite o pomenu trženja in komuniciranja.

Bodoči trendi

Raziščite, kateri so aktualni trendi na področju digitalnega kmetijstva. Tako boste lahko razumeli, kako lahko ti trendi vplivajo na bodoče strategije financiranja.

Po potrebi se vrnite k modulom 1 in 3 ter ponovno preglejte vsebino; preglejte tudi vodnik AgriSkills o digitalizaciji v kmetijstvu.

Predstavitveni primeri in dobre prakse

Preglejte resnične primere s področja financiranja digitalizacije kmetijstva. Novo znanje vam bo pomagalo pri razvoju vaših rešitev.

Tukaj bomo vstavili sliko priročnika = katalog

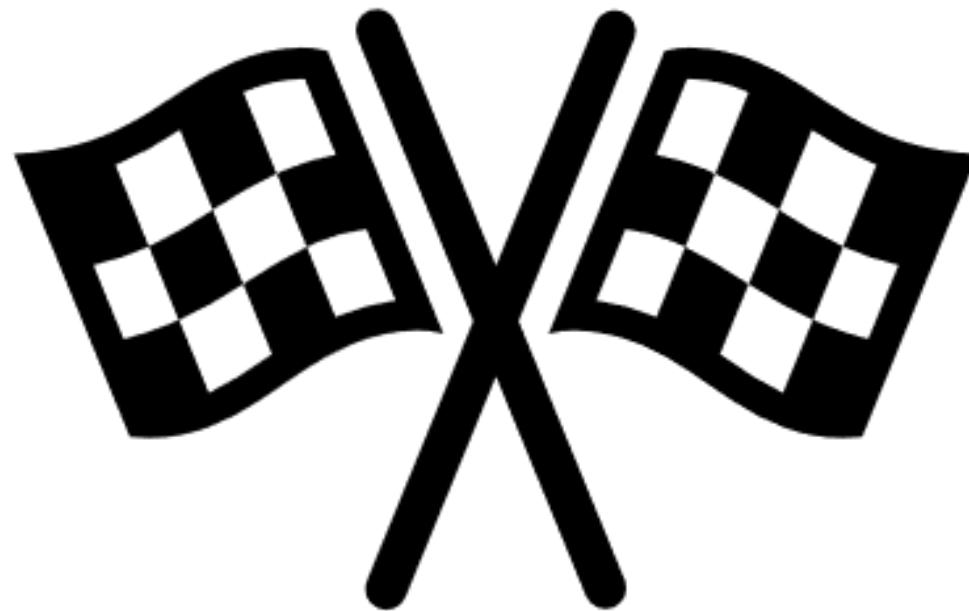
 Oglejte si vodnik AgriSkills o digitalizaciji v kmetijstvu.

Ali ste pripravljeni na pridobivanje denarja ?

Smo na koncu modula 5 !

Toda preden končamo smi pripravili nekaj zaključnih vprašanj, kjer lahko preverite svoje znanje!

Ne skrbite! Če ste sledili tečaju, reševanje ne bo težko!

Preverite svoje znanje!

Kaj je inovacija?

Samo en odgovor je pravilen!

A. Nov izdelek

B. Nova tehnologija

C. Izum

D. Kreativni in uporabni izum, ki je implementiran na trgu

Kateri element je pomemben, če želimo ugodno poslovno okolje za rast in večjo inovativnost?

Samo en odgovor je pravilen!

A. Pretirana birokracija

B. Pomanjkanje preglednosti v vladnih procesih.

C. Spretnosti, podporne usmeritve in predpisi, grozdi

D. Pomanjkanje motivacije

Ko prejmete nepovratna sredstva za financiranje digitalizacije na področju kmetijstva, agencija, ki vam dodeli sredstva, pričakuje delež v vašem podjetju (ali kmetiji).

Prav

Narobe

Kateri od naštetih so zunanji finančni instrumenti?

Samo en odgovor je pravilen!

A. Amortizacija

B. Obstoječi viri v podjetju

C. Lastniški kapital, posojila in dotacije

D. Upravljanje obratnega kapitala

**Kakšne so dileme podjetnika in investitorja, ko se odločita za proces financiranja s pomočjo investicije?
Poveži stolpca!**

Poveži stolpca!

Dilema za podjetnika

Manjša zrelost podjetja pomeni
višjo tveganje

Dilema za investitorja

Potrebne visoke naložbe
za izvajanje inovacij na področju
digitalizacije kmetijstva

Zgodnja investicija ne odraža
vrednosti podjetja

Kakšne so posebnosti nepovratnih sredstev?

Samo en odgovor je pravilen!

A. Plačati morate obresti organizaciji, ki zagotavlja nepovratna sredstva.

B. Raziskati moram vire financiranja, najti pravega in ugotoviti, kako se prijaviti.

C. Razpisovalec želi lastništvo vašega projekta na področju digitalnega kmetijstva.

D. Svoje zamisli moram deliti z drugimi, če želim zaprositi za nepovratna sredstva.

Avtorji modula

- *Wolfgang Kniejski, Angela Ivanova (INI-Novation GmbH)*

Sodelujoči

- *Dimitar Smiljanovski (Macedonian Enterprise Development Foundation)*

Reference

- Stanley B. Block, Geoffrey A. Hirt: *Foundations of Financial Management* (2014)
- Neil C. Churchill/Virginia L. Lewis: *Entrepreneurial Management: Five Stages of Small Business Growth*, Harvard Business Review. Retrieved from: <https://hbr.org/1983/05/the-five-stages-of-small-business-growth>
- Understanding Funding: *The Stages Of A Typical Startup Company & Its Funding Options*. Retrieved from: <https://www.jumpstartinc.org/understanding-funding-stages-typical-startup-company-funding-options>
- Oxfirst website data, Retrieved from: <https://www.oxfirst.com>
- [Richard](#) A. Brealey and C. Myers: *Principles of Corporate Finance*; 4th ed. McGraw-Hill (1991)
- Eugene F. Brigham: *Fundamentals of Financial Management*; 5th ed. Dryden Press (1989)
- Rahul Kochhar and [Michael](#) A. Hitt: *Linking Corporate Strategy to Capital Structure*; in Strategic Management Journal (1998)
- Jennifer Lindsey: *The Entrepreneur's Guide to Capital*; Probus (1986)
- [Chandra](#) S Mishra, and [Daniel](#) L. McConaughy: *Founding Family Control and Capital Structure*; in: Entrepreneurship: Theory and Practice (1999)
- Sources of Finance: Internal and External | Industries, to read in: <https://www.businessmanagementideas.com>
- General information about EIB supported projects: <https://www.eib.org/en/projects/index.htm>

Build Your Skills for Digital Agriculture

AgriSkills

Visit our Website!

Entrepreneurial Skills
for Digitization
of Rural Agriculture

connexions

MACEDONIAN ENTERPRISE
DEVELOPMENT FOUNDATION

INNOVATION

ID20 /

Wissenschaftsinitiative
Niederösterreich
Science Initiative Lower Austria

O projektu

AgriSkills – Entrepreneurial Skills for Digitalization of Rural Agriculture je evropski projekt, sofinanciran v okviru Erasmus+ programa. Želimo povečati zavedanje o digitalni transformaciji kmetijstva in ponuditi tečaj na področju podjetniških spretnosti za digitalno, precizno in pametno kmetijstvo, s čimer se bo izboljšalo trajnostno razmišljanje na področju celotne prehranske industrije.

Rezultati tega projekta bodo spodbudili znanje in spretnosti ter zavedanje o izzivih digitalizacije in digitalnega kmetijstva:

- *Anketa* o potrebnih spretnostih, znanju in kompetencah
- *AgriSkills tečaj*. Razvili bomo trening program, ki bo vodil skozi številne digitalne priložnosti na področju kmetijstva in kmete spoznal s številnimi potrebnimi spretnostmi in kompetencami na področju digitalizacije kmetijstva.
- *AgriSkills katalog* z zbranimi dobrimi praksami, ki bodo pokazale na številne navdihujoče prakse, tehnologije in poslovne modele.
- *Platforma za spletno učenje* s popolnoma svežim pristopom na področju digitalnega kmetijstva. Več na training.agriskyills40.com.

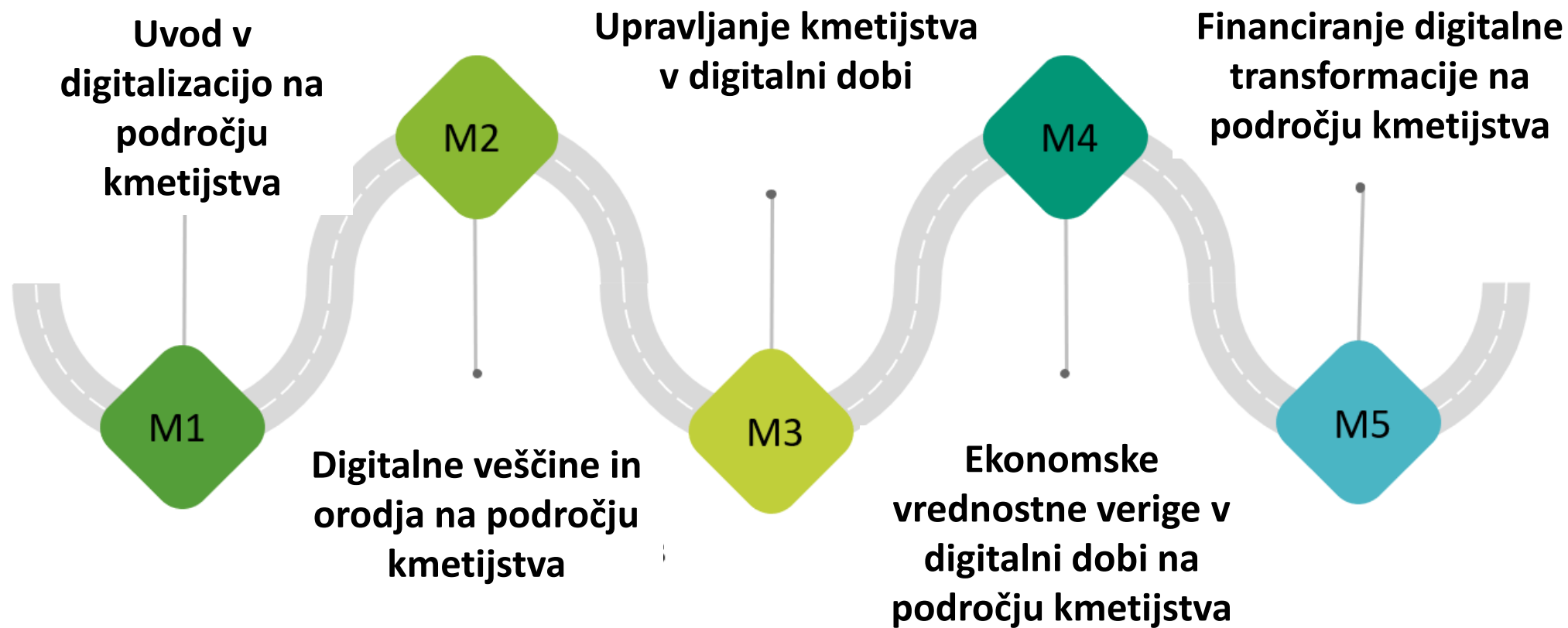
Sofinancira
Evropska unija

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA. Številka projekta: 2021-1-DE02-KA220-VET-000034651

AgriSkills intelektualni rezultati so odprti izobraževalni viri, ki se jih uporablja v skladu z CC BY-NC-SA 4.0.

Agriskills učna pot

Opomba

- Slike avtorja Dreamstime (vir naveden kot Dreamstime) se uporabljajo pod licenco RF (brezplačno). Če nameravate katerokoli od teh slik uporabiti v izvedenem delu, jih kupite pri Dreamstime.

Čestitke!
Zaključili ste modul 5!

